

IZHAJA OB PONEDELJKIH,
SREDAH IN SOBOTAH - TE-
LEFONI: UREDNIŠTVO 24-75,
TAJNISTVO IN UPRAVA 21-90
- TEKOČI RACUN PRI KO-
MUNALNI BANKI V KRANJU
17-70-1-135 - LETNA NAROCNI-
NA 900 DIN. MESEČNA 75 DIN.
POSAMEZNA STEV. 10 DIN

LETNO XIV

KRANJ, PETEK, 28. APRILA 1961

ST. 30 IZHAJA OD OKTOBRA 1961
KOT TEDNIK - OD 1. JANU-
ARJA 1956 KOT POLTEDNIK
- OD 1. JANUARJA 1960 TRI-
KRAT TEDENSKO - IZDAJA
CP - GORENJSKI TISK - V
KRANJU - UREJUJE URED-
NIKI ODBOR - GLAVNI
UREDNIK: SLAVKO BEZNICK

GLAS

GLASILLO SOCIALISTICNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

TRIJE DOGODKI - ISTI CILJ

Prvi maj.
Cestitajmo!
Cestitajmo vsem!

Tako kot nezadržna, dišeča in cvetoča po-
mlad naj duh prvega maja prodre v vse doline
in vasi, naj se razlije po mestnih naseljih, naj se
razbohoti po delavnicah in uradih, v stanovanjih
in na vrtovih, naj dopolni aroma novega življe-
nja ob Savi in Kokri, naj se ovije okrog škofje-
loških gričev in okrog Uskovnice in Mežakle!

Prvi maj!

Že pred sto leti so ga začeli proslavljati. Pod
njegovim gesлом, pod geslom praznika in pra-
vice delovnih rok so umirali čikaški delavci pod
bajonetni nasilju in padali naši partizani pred
sovražnikovimi bunkerji. Prvi maj je bil zmeraj
dan delovnih ljudi, dan njihovih sproščenih te-
ženj, dan združevanja in utrjevanja njihovih
vrst. Hkrati pa je bil to zmeraj dan manifestacij
in zahtev, dan enotnosti delavstva v njihovih te-
žavah pred vsemi izkorisčevalci, sovražniki svo-
bode in enakosti.

Utrdbe so padale. Milijoni delavstva od Lon-
dona in Pariza do Leningrada in Šangaja so vsa-
ko leto rušili okove. Prišli so do 10 urnega in
8 urnega delavnika, izbojevali so si socialno za-
ščito, boljše plače ... Hkrati so si izbojevali po-
litične pravice in v prvih deželah spremenili
celotni družbeni sistem.

Z uresničenim geslom »Tovarne delavcem!« se je vsebina prvega maja v celoti spremenila.
Pravice in dolžnosti so na strani delavcev. Zato
naj naš Prvi maj z vsemi izbojevanimi zmagami
pomeni ponosni pregled prehajene poti, pregled
 dela in samoupravljanja, trenuten počitek, spro-
stitev vseh misli in težav, da se zatem znova
vrnemo na delo s še večjim elanom.

Po vsej Gorenjski proslave v počastitev 27. aprila

V počastitev obletnice ustavnitve Osvobodilne fronte so bile ta teden po-
večji Gorenjski številne proslave. Tako so
dijaki škofjeloške gimnazije pripravili
v sredo večer kulturno prireditve. Ob-
činstvo so se predstavili z igro »Matija«,
z recitacijami in pevskim nastopom.
Uvodni govor je imel ravnatelj gimna-
zije.

Prav tako so tudi na Bledu počastili
obletnico ustavnitve Osvobodilne fronte

to z akademijo. O pomenu OF in ljud-
ske revolucije je govoril tov. Dijak, biv-
ši predsednik občinskega odbora SZDL
Bled.

V Radovljici bodo praznovanje 27.
aprila združili s proslavo 1. maja. Si-
noč so imeli svetano akademijo s kul-
turnim programom. Krajevne organiza-
cije SZDL pa so imeli svetano sejo.

Tudi tržiški občinski odbor SZDL je
imel slavnostno sejo, medtem ko bo

v soboto v Cankarjevem domu kulturna
prireditev.

V Krnu je bila v sredo večer
slavnostna seja občinskega odbora

SZDL, na kateri je govoril predsednik
OO SZDL tov. Stane Božič. S slavnos-
tjo se je poslal pozdravljen resolucij

tov. Edvardu Kardelu in GO SZDL
Slovenije. Sprejeti so tudi nekatere
sklepe imenovanju važnejših objek-
tov po narodnih herojih. V Krnu so
bile izvedene tudi trosline akte.

O podobnih proslavah in akademijah
nam poročajo tudi iz ostalih krajev

Gorenjske.

Mladini in ostalim Jesenicam

je spregovoril predsednik Občin-

skoga komiteja LMS Jesenice

Janez Čuden. Med drugim je de-
jal:

-Festival mladosti, ki je posl

tradicionalna oblika praznovanja

rojstnega dne maršala Tita im-

letos svetano občelje praznovan-

ja 20. obletnice ljudske revolu-

cie. Zato naj bodo vse naše prire-

ditve, tekmovanja in manifestacije

mladih kar najbolj svetlane, pre-

žete z mladostnim članom - pri-

kaz ustvarjalnosti in moči mladih

Iudi.

Pred nami je nova pomlad, ki

ram bo prinesla novih zmag v

borbah za izgradnjo socializma.

Mlada generacija je vesela in

rečno stopa bogati prihodnosti

nasproti. Naša dolžnost je vzgajati

mladino, da se bo na svetih in

borbenih tradicijah SKOJ-a borila

za socialistično demokracijo, se-

dovolala pri vseh družbenih pro-

blemih, ki naj jih rešuje prav tako

revolucionarno, kot zna in je do-

zakala v preteklosti.

Mladinski festival na Jesenicah

pred gimnazijo začel X. jubilejni mladinski festival.

Otvoril ga je predsednik pripravljalnega odbora X. jubilejnega

festivala tovarš Franci Pogačar, ki je pozdravil okoli 1000

domačinov in nekatere goste, med njimi sekretarko CK

LMS Francko Štrmole, predsednika občinskega odbora

SZDL Jesenice, Romana Tržana, sekretarja Občinskega ko-

miteja Zvezde komunistov Jesenice Ivka Saksida, predsed-

nika pokrovitelja festivala Občinskega odbora Zvezde

borcev Cirila Trillerja in druge.

Mladini in ostalim Jesenicam

je spregovoril predsednik Občin-

skoga komiteja LMS Jesenice

Janez Čuden. Med drugim je de-
jal:

-Festival mladosti, ki je posl

tradicionalna oblika praznovanja

rojstnega dne maršala Tita im-

letos svetano občelje praznovan-

ja 20. obletnice ljudske revolu-

cie. Zato naj bodo vse naše prire-

ditve, tekmovanja in manifestacije

mladih kar najbolj svetlane, pre-

žete z mladostnim članom - pri-

kaz ustvarjalnosti in moči mladih

Iudi.

Pred nami je nova pomlad, ki

ram bo prinesla novih zmag v

borbah za izgradnjo socializma.

Mlada generacija je vesela in

rečno stopa bogati prihodnosti

nasproti. Naša dolžnost je vzgajati

mladino, da se bo na svetih in

borbenih tradicijah SKOJ-a borila

za socialistično demokracijo, se-

dovolala pri vseh družbenih pro-

blemih, ki naj jih rešuje prav tako

revolucionarno, kot zna in je do-

zakala v preteklosti.

X. jubilejni mladinski festival na Jesenicah se je začel

Prikaz ustvarjalnosti mladih delavcev

NA OTVORITVI SE JE ZBRALO NAD 1000 JESENICANOV

JESENICE, 27. APRIL - Sinoč se je na Jesenicah pred gimnazijo začel X. jubilejni mladinski festival. Otvoril ga je predsednik pripravljalnega odbora X. jubilejnega festivala tovarš Franci Pogačar, ki je pozdravil okoli 1000 domačinov in nekatere goste, med njimi sekretarko CK LMS Francko Štrmole, predsednika občinskega odbora SZDL Jesenice, Romana Tržana, sekretarja Občinskega komiteja Zvezde komunistov Jesenice Ivka Saksida, predsednika pokrovitelja festivala Občinskega odbora Zvezde borcev Cirila Trillerja in druge.

Mladini in ostalim Jesenicam je spregovoril predsednik Občinskega komiteja LMS Jesenice Janez Čuden. Med drugim je de-
jal:

-Festival mladosti, ki je posl tradičionalna oblika praznovanja rojstnega dne maršala Tita im letos svetano občelje praznovanja 20. obletnice ljudske revolucije. Zato naj bodo vse naše prireditve, tekmovanja in manifestacije mladih kar najbolj svetlane, prežete z mladostnim članom - pri-kaz ustvarjalnosti in moči mladih Iudi.

Pred nami je nova pomlad, ki ram bo prinesla novih zmag v borbah za izgradnjo socializma. Mlada generacija je vesela in rečno stopa bogati prihodnosti nasproti. Naša dolžnost je vzgajati mladino, da se bo na svetih in borbenih tradicijah SKOJ-a borila za socialistično demokracijo, se-dovolala pri vseh družbenih pro-blemih, ki naj jih rešuje prav tako revolucionarno, kot zna in je do-zakala v preteklosti.

X. jubilejni mladinski festival na Jesenicah se je začel

Mladinski festival na Jesenicah

predstavlja prikaz ustvarjalnosti

mladih delavcev, vajencev in al-

jakov na vseh področjih organizacijsko političnega delovanja, d-

življenja in delovnih uspehov v družbeno ekonomski

rasti naše komune. X. jubilejni

mladinski festival naj bo praznik

mladosti, ki ima veličastno obe-

ležje 20. obletnice ljudske revolu-

cije.

(Nadaljevanje na 2. str.)

Mladinski festival na Jesenicah predstavlja prikaz ustvarjalnosti mladih delavcev, vajencev in al-jakov na vseh področjih organizacijsko političnega delovanja, dživljenja in delovnih uspehov v družbeno ekonomski rasti naše komune. X. jubilejni mladinski festival naj bo praznik mladosti, ki ima veličastno obeležje 20. obletnice ljudske revolu-

cije.

(Nadaljevanje na 2. str.)

dajajo v papirnicah. Prinesel jih okenske podboje. Potem je odšel

če od neke: morda jih je nahrab na cesto, kako je od tam vidijo.

obil v soli ali v njegovu pionir-

ski organizaciji. Bile so zmečkane,

ginil je nekem in se kmalu vrnil

rekaterje celo raztrgane. Skrbmo

je naravn, napravil je lepi-

to in moko in jih popravil ter

sprejel, kdaj bo kak velik

radovali z njim.

Toda naslednji dan je prišel

ves obiskan in učakal domov.

Dajo je dejal, da te zastave

niso lepe, ker so papirnice. Take

zastave imajo samo revčki, je

dejal. Nihov očka jih ni pastil

Pred današnjo okrajno konferenco SZDL

Hitreje dvigati narodni dohodek na zaposlenega

(Nadaljevanje s 1. strani)

V začetku svojega poročila omenja predsednik Jaka Zen nekatere značilnosti dosedanjega razvoja v našem okraju. Gospodarski razvoj postavlja naš okraj v ospredje med najrazvitejše kraje Slovenije. Ta vzpon je zelo močan zlasti v zadnjih dveh letih. Toda razvoj je bil predvsem ekstenziven. Podjetja so vključevala nove delavce v proizvodnjo in jih še zmeraj isčele po vsej državi. Vse to pa je prisalo zaostirilo druge probleme. Hudo primanjuje stanovanje, šol in drugih uslug, kar zadržuje vzpotredni rast družbenega standarda. To zlasti velja za posamezne delovne kolektive oziroma za nove delavce, ki žive včasih celo v slabih pogojih kot so bili preje, pred zaposlitvijo. To pa se ne javlja samo kot socialno vprašanje, temveč poraja tudi neugodne ekonomske in politične posledice. Ob tem se namreč kaže, da tudi relativno močna gospodarska razvitost določenega kraja lahko zelo enostavno učinkuje na celotni družbeni razvoj in odpira nešteto vzpotredni perečini vprašanj.

Da bi v prihodnje laže vzpotredni reševali te težave, je treba pred vsem hitreje dvigati narodni dohodek na zaposlenega. To bi morale zasledovati zlasti gospodarske organizacije in komune pri vlaganju investicij. To je še posebno važno sedaj ob izdelavi in sprejemjanju perspektivnih družbenih planov za prihodnje petletno obdobje. Seveda pa ne smemo pripakovati odločilnih in hitrih sprememb brez zavestne politične akcije SZDL in prizadevanj vseh državljanov.

PO VSEBINI DRUGACE

Sedanje uveljavljanje novega gospodarskega sistema, decentralizacija upravljanja in razvoj družbenih odnosov zahteva zlasti po vsebinski drugačen položaj proizvajalstva na delovnem mestu. Uveljavljanje današnjih sprememb je važna prelomnica v razvoju našega gospodarstva in v razvoju družbenih odnosov. Ce naj temelji decentralizacijski sredstev znotraj kolektiva in med kolektivom in družbo na občinskih ekonomskeh merilih, potem je nujno treba formirati sredstva brez administrativnih vplivov in se podvrdi ekonomskim pokazateljem. Nadaljnji razvoj družbenih odnosov zahteva, da v vsak posameznik bolj neposredno povezuje z vsemi elementi proizvodnje in delitvi dohodka. V današnjih merilih je v interesu kaakega delavca, proizvajalca, da amboljše in ekonomičneje upravlja z družbenimi sredstvi, ki jih ima na razpolago ter s svojim lastnim delom, ki ga vlagajo v proizvodnjo. To je osnova razvoja delavskoga upravljanja v današnji stopnji decentralizacije. Proizvajaleci ne morejo postati osnovna ekonomska sila proizvodnje in upravljanja, ce niso v takem položaju, da jih k temu ne sili neposredna učinkova pri končnih rezultatih — Končnih prejemkih, ki morajo biti, in tudi so, plod vseh projektičnih elementov.

Toda politične organizacije niso povsod razpravljale o decentralizaciji gospodarjenja kot o osnovnem pogolu, ki pospešuje nadaljnji ekonomski razvoj družbenih odnosov v podjetjih. Ponekod menijo, da je to manj pomembno vprašanje. To povzroča, da je bilo zadnje čase več razprav o tem z napuščenimi izhodišči bodisi z zgolj organizacijsko tehničnih vidiškov, bodisi z prevelikim, neutemeljenim strahom in natezanjem za prenašanje raznih pristojnosti na ekonomske ente. V nekaterih predlogih za decentralizacijo delavskoga samoupravljanja so na primer tudi take določbe, ki sicer dajejo nižjim organom določene samostojnosti, ki pa se v splošnih okvirih centralnega delavskoga sveta znova izmislijo. Na primer samostojnost pri delitvi sredstev v ekonomske entote je zelo omčena s pravilniki centralnih organov.

Vse to in podobno kaže, da marsikje še niso jasna osnovna vprašanja, da se namreč vse sledi preveč iz vrha navzdol, da ne gradi ves sistem od spodaj navzgor, ali pa vsaj iz obeh strani.

KRAJEVNI ODBORI SE PREPOČASI RAZVILJAJO

Lani je bilo precej razprav o nadalnjem razvijanju komun. Iz teh se je izluščilo nekaj osnovnih vprašanj in sicer o njihovem teritorialnem obsegu, postopnom sprejemjanju novih nalog, o razvoju raznih služb v komunah, o odnosu okraju do komun itd. Pri tem so zlasti zelo važna vprašanja nadaljnega razvoja in utrjevanja krajevnih odborov in stanovanjskih skupnosti, odnos med ljudskimi odbori in gospodarskimi organizacijami in še posebno vloga državljanov v komuni. V prejšnjih letih so se uveljavile nekaterje metode dela, ki so pač takrat najbolj ustreza praktičnemu reševanju. Ob tem pa smo marsikje zanemarili družbeno politično vsebino stvari. Tako so danes občine preobremenjene z drobnim praktičizmom, ki jih ovira v glavnem delu na utrjevanju krajevnih organizacij. Zlasti se prepočasi razvijajo krajevni odbori in stanovanjske skupnosti. Krajevni odbori bi morali postati samoupravne skupnosti nekega območja, ne da bi dobili upravno administrativne pristojnosti. V krajevni odborih bi morali predvsem najti boljši način formiranja sredstev, ki bi jih uporabljali za delno kritje svojih najosnovnejših komunalnih potreb. Določene odstotke sredstev, ki bi se ustvarjali za občinsko proračun na njihovem območju, naj bi ostal krajevnemu odboru. Krajevni odbori naj bi skupno s prebivalci določali za kaj naj bi ta sredstva porabili, kako bi jih se povečali in podobno.

V stanovanjskih skupnostih je zaradi večje koncentracije prebivalcev še več problemov. Nekaterje stanovanjske skupnosti so se že uveljavile, nekatere pa še niso prebrodile niti začetnih težav. Način je zlasti to, da nekatere pojmujejo krajevne skupnosti kot socialna ustanova. Krajevne skupnosti bodo morale razvijati svojo dejavnost na ekonomskih osnovah, čeprav bodo v nekaterih primerih morale reševati tudi socialna vprašanja. Tako kot za krajevne odbore bi bilo potrebno tudi za stanovanjske skupnosti najti možnosti za formiranje določenih sredstev direktno iz območja teh organizov.

Posebna stvar je zbor volivcev. V nekaterih občinah so se močno utrdili kot oblika sodelovanja državljanov z ljudskim odborom. Temu je pripomoglo gradivo, ki ga nekatere odbore pripravljajo pred zbori, da načrtno odgovarjajo volivcem na njihova vprašanja itd.

KAKO DELATI?

Pri takih in podobnih problemih, ki jih neposredna praksa načega razvoja postavlja pred organizacije SZDL, je seveda vprašanje, kako delati, kako organizacijsko izpopolniti vrzeli in vključiti čimveč državljanov, da bi lahko aktivno sodelovali in sodelovali v vseh važnejših vprašanjih. Krajevne organizacije so se teritorialno prilagodile krajevnim skupnostim, z reorganizacijo in seminari so se kadrovsko okreple, začelo je delo po sekocijih, izboljšani so materialni pogoji in podobno.

Celoten sistem je zasnovan na čim neposrednejšem sodelovanju državljanov pri uveljavljanju v proizvodnji in na področju potrošnje. To je osnova naše neposredne socialistične demokracije. Državljan ne sme biti v položaju, da samo pri volitvah odloča kdo bo nekje govoril v njegovem imenu, marveč mora sam neposredno sodelovati in sodelovati o najvažnejših stvaritvah. Seveda morajo ob tem državljan prevzemati tudi soodgovornost za odločanje. Najbolj neposredno sodelovanje je moč dosegči z udeležbo pri decentralizirani upravljanju v proizvodnji oziroma pri delitvi dohodka. Isto velja tudi za druga področja: v ustanovah, zadrugah, krajevnih in stanovanjskih skupnostih in podobno. Povsed tam, kjer je posameznik iz moralno političnih ali ekonomskeh interesov življenjsko zainteresiran na odločjanju in reševanju konkretnih stvari. Socialistična zveza in vsi njeni kolektivni člani so sestavni del

družbeno političnega sistema in z zavestno akcijo usmerjajo ta razvoj. Zlasti v občinah mora SZDL skrbeti, da bo med organizacijskimi SZDL sindikati, mladenskimi in drugimi organizacijami čimvečja koordinacija. Toda določena stališča se lahko formirajo samo na osnovi prepričljivih argumentov. Le tako lahko postanejo last širokega kroga članov SZDL in državljanov sploh.

Pri vsem tem pa je treba upoštevati, da smo v obdobju, ki zavira

V sredo dopoldne je bila v prostorih JLA v Kranju odprta razstava na temo usmerjanje mladine v poklic. Za razstavo je bilo precej več zanimanja, kot tudi v Tržiču, kjer je bila razstava nekaj dni poznej.

S seji OBDO Jesenice

Okolje naj vzbaja ljudi

USTANOVLJEN JE ZAVOD ZA IZGRADNJO TURISTIČNIH OBJEKTOV V GORNJESAVSKI DOLINI

Jesenice — V sredo popoldne je bila tu pri Jelenu seja občinskega ljudskega odbora Jesenice. Odborniki so na 47. seji občinskega zborna in na 49. seji zborna proizvajalcev sklepali o ustanovitvi Zavoda za izgradnjo turističnih objektov v gornjessavski dolini, nadalje o pokritju izgub blivlega trgovskega podjetja »Zelenzina« Jesenice ter razpravljali o šestih zemljiskih zadavah. Na 53. skupni seji občin zborov pa so odborniki poslušali poročilo o delu postaje ljudske milice na območju občine Jesenice in imenovali direktorja Komunalne banke Jesenice, upravnika gledališča »Tone Cufare« Jesenice in direktorja ter upravnega odbora Zavoda za izgradnjo turističnih objektov v gornjessavski dolini.

Po prebranem poročilu o delu postaje ljudske milice na območju občine Jesenice se je razvila izredno živahnata razprava, v katerem je poseljeno več od odbornikov. Ker stevilna kriminalna kazniva dejanja zagreje ljudje iz drugih krajev, so se odborniki zavzemali za to, da je treba tem ljudem nuditi

možnost, da se bodo lahko razvili v dobre in zavedne državljane. Tovarši Saksida in Nemec sta v razpravi podprtih, da ni pravilno, ker gradimo same domove v zakotnih krajih, izven gospodarskih in kulturnih središč. Na ta način zavestno izoliramo predvsem gradbene delavce od ostalih ljudi. Za-

vedati se je treba, so poudarjali odborniki, da prav okolje vzbaja ljudi in da smo prav temu posvečali premalo pozornosti. Na ločenih sejih so odborniki najprej razpravljali o predlogu za ustanovitev Zavoda za izgradnjo turističnih objektov v gornjessavski dolini. Tudi ob tej točki dnevnega reda so živahnato diskutirali. Odborniki so se čutili, da so o tej zadevi premalo obvezeni in da zato tudi ne morejo z odgovornostjo sklepiti. Pomislijali so tudi, kako se bodo zagotovili viri finansiranja, ker se nekateri dosedanji predvideni investitori nekolkak izmikajo. Nekateri so predlagali, da bi bilo smotrno poveriti naloge tega zavoda Zavodu za stanovanjsko in komunalno izgradnjo. Venčar je konec koncev le prevladalo mnenje, da je zavod potreben in da se prav sedaj nudi zadnja možnost za turistično izgradnjo v zgornjessavski dolini.

Na tej seji občinskega ljudskega odbora je bila za direktorja Komunalne banke imenovana tov. Zdravka Ramuš, za upravnika gledališča »Tone Cufare« pa dosedanjega vršilce dočlosti upravnika tov. Bojan Cebulj.

V spomin revolucije

KRANJ, 27. aprila — Na včerajšnji svetovi sejni občinskega odbora SZDL letnico ustanovitev Osobodilne fronte, v Krnju, ki je bila v počastitev 20-letnice OP. Osrednja proslava v poklicu je bila načrtno prekinuta, ker se je načrtno prekinula, ker se nekateri dosedanji predvideni investitori nekolkak izmikajo. Nekateri so predlagali, da bi bilo smotrno poveriti naloge tega zavoda Zavodu za stanovanjsko in komunalno izgradnjo. Venčar je konec koncev le prevladalo mnenje, da je zavod potreben in da se prav sedaj nudi zadnja možnost za turistično izgradnjo v zgornjessavski dolini.

Na občnem zboru je bila tudi predlog za ustanovitev Zavoda za izgradnjo turističnih objektov v gornjessavski dolini. Tudi ob tej točki dnevnega reda so živahnato diskutirali. Odborniki so se čutili, da so o tej zadevi premalo obvezeni in da zato ne morejo z odgovornostjo sklepiti. Pomislijali so tudi, kako se bodo zagotovili viri finansiranja, ker se nekateri dosedanji predvideni investitori nekolkak izmikajo. Nekateri so predlagali, da bi bilo smotrno poveriti naloge tega zavoda Zavodu za stanovanjsko in komunalno izgradnjo. Venčar je konec koncev le prevladalo mnenje, da je zavod potreben in da se prav sedaj nudi zadnja možnost za turistično izgradnjo v zgornjessavski dolini.

Na občnem zboru je bila tudi predlog za ustanovitev Zavoda za izgradnjo turističnih objektov v gornjessavski dolini. Tudi ob tej točki dnevnega reda so živahnato diskutirali. Odborniki so se čutili, da so o tej zadevi premalo obvezeni in da zato ne morejo z odgovornostjo sklepiti. Pomislijali so tudi, kako se bodo zagotovili viri finansiranja, ker se nekateri dosedanji predvideni investitori nekolkak izmikajo. Nekateri so predlagali, da bi bilo smotrno poveriti naloge tega zavoda Zavodu za stanovanjsko in komunalno izgradnjo. Venčar je konec koncev le prevladalo mnenje, da je zavod potreben in da se prav sedaj nudi zadnja možnost za turistično izgradnjo v zgornjessavski dolini.

Na občnem zboru je bila tudi predlog za ustanovitev Zavoda za izgradnjo turističnih objektov v gornjessavski dolini. Tudi ob tej točki dnevnega reda so živahnato diskutirali. Odborniki so se čutili, da so o tej zadevi premalo obvezeni in da zato ne morejo z odgovornostjo sklepiti. Pomislijali so tudi, kako se bodo zagotovili viri finansiranja, ker se nekateri dosedanji predvideni investitori nekolkak izmikajo. Nekateri so predlagali, da bi bilo smotrno poveriti naloge tega zavoda Zavodu za stanovanjsko in komunalno izgradnjo. Venčar je konec koncev le prevladalo mnenje, da je zavod potreben in da se prav sedaj nudi zadnja možnost za turistično izgradnjo v zgornjessavski dolini.

Na občnem zboru je bila tudi predlog za ustanovitev Zavoda za izgradnjo turističnih objektov v gornjessavski dolini. Tudi ob tej točki dnevnega reda so živahnato diskutirali. Odborniki so se čutili, da so o tej zadevi premalo obvezeni in da zato ne morejo z odgovornostjo sklepiti. Pomislijali so tudi, kako se bodo zagotovili viri finansiranja, ker se nekateri dosedanji predvideni investitori nekolkak izmikajo. Nekateri so predlagali, da bi bilo smotrno poveriti naloge tega zavoda Zavodu za stanovanjsko in komunalno izgradnjo. Venčar je konec koncev le prevladalo mnenje, da je zavod potreben in da se prav sedaj nudi zadnja možnost za turistično izgradnjo v zgornjessavski dolini.

Na občnem zboru je bila tudi predlog za ustanovitev Zavoda za izgradnjo turističnih objektov v gornjessavski dolini. Tudi ob tej točki dnevnega reda so živahnato diskutirali. Odborniki so se čutili, da so o tej zadevi premalo obvezeni in da zato ne morejo z odgovornostjo sklepiti. Pomislijali so tudi, kako se bodo zagotovili viri finansiranja, ker se nekateri dosedanji predvideni investitori nekolkak izmikajo. Nekateri so predlagali, da bi bilo smotrno poveriti naloge tega zavoda Zavodu za stanovanjsko in komunalno izgradnjo. Venčar je konec koncev le prevladalo mnenje, da je zavod potreben in da se prav sedaj nudi zadnja možnost za turistično izgradnjo v zgornjessavski dolini.

Na občnem zboru je bila tudi predlog za ustanovitev Zavoda za izgradnjo turističnih objektov v gornjessavski dolini. Tudi ob tej točki dnevnega reda so živahnato diskutirali. Odborniki so se čutili, da so o tej zadevi premalo obvezeni in da zato ne morejo z odgovornostjo sklepiti. Pomislijali so tudi, kako se bodo zagotovili viri finansiranja, ker se nekateri dosedanji predvideni investitori nekolkak izmikajo. Nekateri so predlagali, da bi bilo smotrno poveriti naloge tega zavoda Zavodu za stanovanjsko in komunalno izgradnjo. Venčar je konec koncev le prevladalo mnenje, da je zavod potreben in da se prav sedaj nudi zadnja možnost za turistično izgradnjo v zgornjessavski dolini.

Na občnem zboru je bila tudi predlog za ustanovitev Zavoda za izgradnjo turističnih objektov v gornjessavski dolini. Tudi ob tej točki dnevnega reda so živahnato diskutirali. Odborniki so se čutili, da so o tej zadevi premalo obvezeni in da zato ne morejo z odgovornostjo sklepiti. Pomislijali so tudi, kako se bodo zagotovili viri finansiranja, ker se nekateri dosedanji predvideni investitori nekolkak izmikajo. Nekateri so predlagali, da bi bilo smotrno poveriti naloge tega zavoda Zavodu za stanovanjsko in komunalno izgradnjo. Venčar je konec koncev le prevladalo mnenje, da je zavod potreben in da se prav sedaj nudi zadnja možnost za turistično izgradnjo v zgornjessavski dolini.

Na občnem zboru je bila tudi predlog za ustanovitev Zavoda za izgradnjo turističnih objektov v gornjessavski dolini. Tudi ob tej točki dnevnega reda so živahnato diskutirali. Odborniki so se čutili, da so o tej zadevi premalo obvezeni in da zato ne morejo z odgovornostjo sklepiti. Pomislijali so tudi, kako se bodo zagotovili viri finansiranja, ker se nekateri dosedanji predvideni investitori nekolkak izmikajo. Nekateri so predlagali, da bi bilo smotrno poveriti naloge tega zavoda Zavodu za stanovanjsko in komunalno izgradnjo. Venčar je konec koncev le prevladalo mnenje,

OB 20-LETNICI LJUDSKE REVOLUCIJE V ZNAMENJU TREH OSMIC OD CHICAGA DO POLJAN

Rdeči nagnj v gumenici, rdeča sončevnica... S takimi in podobnimi znaki so se nekdaj spoznali in se zbirali delovni ljudje ob Prvem maju in se ob tem njihovem prazniku združevali, skupaj proslavljali, se udeleževali shodov, manifestacij in delavsko solidarnost skršali priti do svojih pravic.

Prvi maj se je kot dan delavskih teženj začel uveljavljati že pred dobrimi sto leti. Zlasti po industrijskih sredistnih Severne Amerike. Najznamenjša pa je bila njihova manifestacija v Chicagu 1886. leta. Osem tisoč delavcev je nosilo po mestu napise z zahtivo tako imenovanih »treh osmic« in sicer: osemurni delavnik, osemurni počitek

ter osemurno kulturno in družabno življenje delavcev. Manifestacije so se podaljšale s stavkami in na velikem mitingu, ki je bil 5. maja, ki je policija pobila 6 delavcev, 50 pa jih je bilo ranjenih.

Ta dogodek je se bolj utrdil delavske vrste. Zato je I. kongres Druge internacionale, ki je bil 1889. leta v Parizu, odločil, naj bo že prihodnji maj, 1890. leta, dan splošne manifestacije delavsko solidarnosti po vsem svetu.

Tako so tudi slovenski delavci že takrat, pred 71. leti prvič možično so delovali pri proslavi Prvega maja in s tem dokazali mednarodno solidarnost. V Ljubljano je bilo veliko delavsko zborovanje, ki se ga je udeležilo 500 delavcev. Prav tako je bilo zborovanje delavcev v Zagoriku in v šestih drugih krajinah današnje Slovenije.

Od takrat se je začel uveljavljati Prvi maj kot splošni delavski dan, kot dan delovnih rok, kot dan delavsko solidarnosti za uveljavljavanje njihovih pravic. Ko so delavci postopoma v raznih deželah uveljavili prvo osnovno zahtevo »treh osmic« in dosegli 8-urni delavnik, so skladno ob tem razlike nihove potrebe in zahteve. Nizke plače, nacionalne zahteve, težke socialne razmere, neurejeno zdravstveno zavarovanje in druge splošne težave so bile predmet vsakoletnih delavskih manifestacij in njihovih zahtev.

Prav tako je Prvi maj v prvi svetovni vojni dobil obeležje modne mednarodne delavsko solidarnosti in zahtev po miru. Se bolj se je Prvi maj uveljavil v demokratičnih in protifašističnih težnjah v času sedmice vojne. Zlasti v načini delavcev. Vsak Prvi maj je bil proslavljen z akcijami in bombami. Za Prvi maj v okupirani deželi je leta 1941 CK KPJ izdal poseben proglaš. ki je pozival vse delavce ljudi k solidarnosti in uporu. 1. maja 1942 so v Korenicih v Liki že organizirali prva velika parado, v kateri je sodelovalo domače

pravljivo ter partizanske enote. Ob praznovanju Prvega maja 1943. leta so akrajda vse partizanske enote praznovale v znaku napadov, zlasti pa II. proletarske divizije v Crni gori, ki je takrat hudo porazila sovražnika. Po Ljubljani skoraj Ljubljano so plute papirnaté ladje z napisom »Živelj 1. maj!« in skoraj ni bilo mesta, kjer niso mladinske ali druge organizacije na skrivajo raztrojili po ulicah listice s pravomajskimi gesli. Po osvoboditvi je vsak Prvi maj pomenil pregled delovnih uspehov, obnove, industrializacije in vsestranskega razvoja dežele.

Vsi naši kraji: Tržič, Kranj, Kropa, Radovljica in drugi imajo svoje spomine, kako so včasih, zlasti med obema vojnoma proslavljali ta praznik. Najbolj se je praznovanje uveljavilo na Jesenicah, kar je sprito močnega delavskoga središča tudi povsem razumljivo.

Tako so postale Poljane nad Jesenicami kot simbol delavsko solidarnosti. Ko v dolini, pod nadzorstvom žandar-

Mekoč na Lipcah

•Vsako leto smo praznovali 1. maj. Hodili smo v naravo. Žene so prisile s seboj polne cekarje in jerbase, otroci so skakali po mahu in plezali po smrekah, mladi pari so zaplesali... Za vas je bilo dobiti veselja zlasti ob godbah in pevskih zborih. Sedaj smo se zmeraj tudi pomenujemo v pomenu tega praznika in govorili o naših težavnih problemih. To je bilo glavno.

Tako je ondan začel pričevanje Lenart Petrač v Lescah, ko smo ga povabilni na kratek pogovor o praznovanju prvega maja včasih. Za stare Južosloviane, med obema vojnoma, se je praznovanje zelo uveljavilo, kot pravon. Delavci so se že dolgo prej vSELLI tega dneva in se pripravljali kam bodo šli, kako bodo proslavljali ta njenih delavskih praznik in kako bodo ob tem znova utrdili svoje vrste in tako bolijsali življenske razmere.

Lenart Petrač

Od takrat

V kiosku pri banki na Jesenicah je Jože Stražišar (brat padlega narodnega heroja Foldeta) ves zamišljen pravljivo časopis. Slučajno je prišel mimo tudi Franc Rozman. Pogovor se je brž obrnil na letošnje vreme, na pravice za praznike in seveda na praznovanje Prvega maja v nekdanjih časih. Oba se spominjata mnogih dogodkov, kateri so včasih zborovali pri Jelenu, hodili v povorki po Jesenicah in kakovo so praznovali spo gmajanah zlasti na Poljanah.

Stražišar je pravil, kako so nekoč zatraktivili Delavski dom, Menda je to bilo 1924. leta. Takrat so bili orjunaši

zelo močni. Zato so zagrozili, da bodo kar napadli delavce in tudi Delavski dom, če se bodo za Prvi maj kaj pokarali. Preko »Saveza metaliskih radnikov«, preko delavskih župnikov, so se stari delavski voditelji in komunisti posvetovali. Sklenili so zaščiti Delavski dom tisto noč pred praznikom. Kakih 20 ali 30 delavcev je tisto noč stražilo tam okrog. Nihče od orjunašev ni prišel bližu. Zjutraj so organizirali tradicionalno budinico, ki je šla po Jesenicah — in praznovanje je bilo nemoteno.

Do popadov pa je večkrat prišlo. Prvič, ko se oba spominjata, je to bilo leta 1926. Takrat so žandarji prvič nasilno prepričeli spored pravomajskih pravljiv. Od takrat so delavci začeli proslavljati ta delavski praznik po gmajanah oziroma največ na Poljanah. Žandarji so bili tokrat najprej vdrli v Delavski dom. Tedaj so hoteli tam komunisti imeti kratke sestank. Žandarji so vse prepričeli. Prav tako so tisto jutro napadli tudi godbo, ko je šla po Jesenicah. Kar zagrali so se med vrati godbenikov. Janez Malenšek je bil v ospredju. S palco je dajal dobitak, v znak takratnega praznika pa je imel čez prsi pripet širok svilen rdeč trak. Strahovali so ga, zahtevali naj odvrže pas, naj se odstrani. On se ni vdal. S silo so mu strigli pas. V zmešljavi seveda budnica ni uspela. Ze tisti dan so se pogovorili in sklenili, da je najbolje organizirati praznovanje kje dirugie. Ze dopoldne so začeli odhajati na Poljane. Od takrat so se začele uveljavljati Poljane kot kraj za zbiranje naprednih ljudi.

Franc Rozman, staremu godbeniku pri raznih pravljivih in delavskih manifestacijah, pa se je vtišnil v spomin tudi spopad na Poljanah. Bilo je, kot prav, morda 1927. ali 1938. leta. Delavci so na dan Prvega maja odhajali proti Poljanam kar navadno vsako leto. Toda opazili so veliko orožnikov. Vendar so delavci nemoteno zborovali. Ob spremljavi godbe je pevski zbor zpel: »Vzbujenj: duhov. Vsi so peli. Kar odmevalo je od bližnjega hriba. Ta pesem kot on pravi, je bila zelo lepa in mu je žal, da jo danes nikdar več ne slisi. Razpoloženje je bilo na višku. Federlav je imela neko ruto. Na ruti je bil s spremno žensko roko uvezen srp in klicavo. To ruto je privezala na kratko palico. Orožnik Lah je bil brž zraven, in ji iztrgal ruto iz rok. Naredila se je gnega. Godba in pesem je utihnila, iz množice je bilo silisti revolucionarne vzhodne in prve roke so začele grabiti kamenje. Priskočili so še drugi orožniki. Stotore pesti in kamnov se je dvignilo v zrak. Stanje je bilo napeto. Žens je zahtevala ruto nazaj in njeno zahtovo so podprli vse do zadnjega. Orožnik ni imel izbire. Enostotno množice, od katere je bil obkoljen, ga je prisilila k popuščanju. Vrnili je ruto. Vsi so se oddahnili.

Potem so bili še bolj razpoloženi in veseli. Po Poljanah so prepevali in vriskali ves dan. V znak protesta za ugrabljeno ruto, ki je pomenila simbol njihovega zobra, pa so se pred nočjo vsi zbrali v dolgem sprevodu krenili na Jesenic. S petjem in godbo so šli po starci cesti pod Mežakljo na Jesenicice in se šele pri Jelenu začeli poslavljati.

Ves dan so bili tam. Lepo so se povorili, prepevali, jedli, plesali. Šele proti večeru so se začeli razvajati. Uspeh takratnega »službi« kot pravilno. Petrač, pa je bil, da so čez 14 dni enotni in odločno stopili v stavko, ki je trajala polnih 14 dni in se končala z zmago delavcev.

Jedro praznovanje je bilo v takratni tovarni Semperit (sedanja Sava). Tam so tudi edini v Kranju, imeli prvi maj priznan za praznik, kar so si zagotovili v kolektivnem pogodb.

Nato sta oba pričevovala o raznih zgodbah. Stane je nekot komaj zberzel orožnikom, ko je nosil letake, da bi jih raztrzali med Mickarno in Klavnicno. Andreja so nekotoro orožnik zastavili prav, ko je po stopnišču na Strojniku v Inteksu, v Majdičevem milnu, v Semperitu (sedanja Sava), v Jugobruni (Tiskanina), v kolektivih Helcer in Sirc na Gaščetu oziroma v Stražišču, na Železniški postaji ter v Stražišču.

Bohinj, Bled in Skofja Loka. Razen tega pa je bilo že tisto leto ustavljeno 28 krajevnih odborov OF, in sicer: v Tržiču, na Pravstavi pri Tržiču, Bohinjski Bistrici, na Jesenicah, na Javorniku, v Poljanah, Žirih, Železniščah, na Primškem, v Šendurju, na Kôrinci, v Podbrezjah, v Orehek, v Zabnici in v Medvodah. V samem Kranju pa je bilo že takrat 9 odborov OF, ki so bili v večini po delovnih kolektivih. Tako je zabeleženo delo KO OF v 1941. letu v tovarni Jugodeška (sedanja Iskra), v Inteksu, v Majdičevem milnu, v Semperitu (sedanja Sava), v Jugobruni (Tiskanina), v kolektivih Helcer in Sirc na Gaščetu oziroma v Stražišču, na Železniški postaji ter v Stražišču.

Na Gorenjskem, kot dokazujejo ohrajeni podatki, sta bila 1941. leta dva okrožna odbora OF, in sicer na Jesenicah in v Kranju ter trije okrajni od-

govorniki s ukončenim podpisom. Znova so opazovali, da morda iz Stražišča navzgor ne prihajajo žandarji. Potem so se poseli naček. Andreju pa so naredili, naj gre naprej na Još, ki so ga iz grmovja že videli. Andrej takrat še ni bil skromnitven, kot so dejali. Orožniki ga še niso imeli na pik. Toda dogovorili so se za znak. Hodili bo navrhber s suknjem pod pajdušo. Če na Joštu ne bo nič sumljivega, naj tudi tam okrog hodi tako. V nasprotnem primeru pa naj oblikej jopič in tak hodil okrog gostišča.

Tako je eden izmed starih voditeljev delavskega gibanja v Kranju, Andrej Brovč, ondanski pričevoval o enem izmed »zletov« na Joštu v času med obema vojnoma, ko smo govorili o pravljivosti. To je povedal tudi stari komu-

nist Stane Toplak. Tudi v Kranju, čeprav ni bilo veliko delavstva v tistih časih, so zmeraj za pravomajske pravilne organizirali izlete in podobno. Komunisti pa so morali razen tega opraviti še marsikrati tveganje delo. Raznati so morali ilegalno literaturo, ki je zmeraj prišla pred 1. majem, pisali so gesla na zidove, trosili letake po cestah, delali ali organizirali kresove. Pred vsakim pravomajskim praznikom pa je bilo tudi bolj zastrupeno. Orožniki in policija so močno nadzorovali ceste, okoliške vrhove, preiskovali sumljive osebe in podobno. Zato so iz Kraja večkrat šli proslavljati drugam: v Udenboršt, v Senčurku gmajne, na Kofce, na Golico. Sli so celo v Kamniško Bistrico in v Žirih, da so se izognili žandarjem.

Jedro praznovanje je bilo v takratni tovarni Semperit (sedanja Sava). Tam so tudi edini v Kranju, imeli prvi maj priznan za praznik, kar so si zagotovili v kolektivnem pogodb.

Nato sta oba pričevovala o raznih zgodbah. Stane je nekot komaj zberzel orožnikom, ko je nosil letake, da bi jih raztrzali med Mickarno in Klavnicno. Andreja so nekotoro orožnik zastavili prav, ko je po stopnišču na Strojniku v Inteksu, v Majdičevem milnu,

v Semperitu (sedanja Sava), v Jugobruni (Tiskanina), v kolektivih Helcer in Sirc na Gaščetu oziroma v Stražišču, na Železniški postaji ter v Stražišču.

Na Gorenjskem, kot dokazujejo ohrajeni podatki, sta bila 1941. leta dva okrožna odbora OF, in sicer na Jesenicah in v Kranju ter trije okrajni od-

govorniki s ukončenim podpisom. Znova so opazovali, da morda iz Stražišča navzgor ne prihajajo žandarji. Potem so se poseli naček. Andreju pa so naredili, naj gre naprej na Još, ki so ga iz grmovja že videli. Andrej takrat še ni bil skromnitven, kot so dejali. Orožniki ga še niso imeli na pik. Toda dogovorili so se za znak. Hodili bo navrhber s suknjem pod pajdušo. Če na Joštu ne bo nič sumljivega, naj tudi tam okrog hodi tako. V nasprotnem primeru pa naj oblikej jopič in tak hodil okrog gostišča.

Tako je eden izmed starih voditeljev delavskega gibanja v Kranju, Andrej Brovč, ondanski pričevoval o enem izmed »zletov« na Joštu v času med obema vojnoma, ko smo govorili o pravljivosti. To je povedal tudi stari komu-

nist Stane Toplak. Tudi v Kranju, čeprav ni bilo veliko delavstva v tistih časih, so zmeraj za pravomajske pravilne organizirali izlete in podobno. Komunisti pa so morali razen tega opraviti še marsikrati tveganje delo. Raznati so morali ilegalno literaturo, ki je zmeraj prišla pred 1. majem, pisali so gesla na zidove, trosili letake po cestah, delali ali organizirali kresove. Pred vsakim pravomajskim praznikom pa je bilo tudi bolj zastrupeno. Orožniki in policija so močno nadzorovali ceste, okoliške vrhove, preiskovali sumljive osebe in podobno. Zato so iz Kraja večkrat šli proslavljati drugam: v Udenboršt, v Senčurku gmajne, na Kofce, na Golico. Sli so celo v Kamniško Bistrico in v Žirih, da so se izognili žandarjem.

Jedro praznovanje je bilo v takratni tovarni Semperit (sedanja Sava). Tam so tudi edini v Kranju, imeli prvi maj priznan za praznik, kar so si zagotovili v kolektivnem pogodb.

Nato sta oba pričevovala o raznih zgodbah. Stane je nekot komaj zberzel orožnikom, ko je nosil letake, da bi jih raztrzali med Mickarno in Klavnicno. Andreja so nekotoro orožnik zastavili prav, ko je po stopnišču na Strojniku v Inteksu, v Majdičevem milnu,

v Semperitu (sedanja Sava), v Jugobruni (Tiskanina), v kolektivih Helcer in Sirc na Gaščetu oziroma v Stražišču, na Železniški postaji ter v Stražišču.

Na Gorenjskem, kot dokazujejo ohrajeni podatki, sta bila 1941. leta dva okrožna odbora OF, in sicer na Jesenicah in v Kranju ter trije okrajni od-

govorniki s ukončenim podpisom. Znova so opazovali, da morda iz Stražišča navzgor ne prihajajo žandarji. Potem so se poseli naček. Andreju pa so naredili, naj gre naprej na Još, ki so ga iz grmovja že videli. Andrej takrat še ni bil skromnitven, kot so dejali. Orožniki ga še niso imeli na pik. Toda dogovorili so se za znak. Hodili bo navrhber s suknjem pod pajdušo. Če na Joštu ne bo nič sumljivega, naj tudi tam okrog hodi tako. V nasprotnem primeru pa naj oblikej jopič in tak hodil okrog gostišča.

Tako je eden izmed starih voditeljev delavskega gibanja v Kranju, Andrej Brovč, ondanski pričevoval o enem izmed »zletov« na Joštu v času med obema vojnoma, ko smo govorili o pravljivosti. To je povedal tudi stari komu-

nist Stane Toplak. Tudi v Kranju, čeprav ni bilo veliko delavstva v tistih časih, so zmeraj za pravomajske pravilne organizirali izlete in podobno. Komunisti pa so morali razen tega opraviti še marsikrati tveganje delo. Raznati so morali ilegalno literaturo, ki je zmeraj prišla pred 1. majem, pisali so gesla na zidove, trosili letake po cestah, delali ali organizirali kresove. Pred vsakim pravomajskim praznikom pa je bilo tudi bolj zastrupeno. Orožniki in policija so močno nadzorovali ceste, okoliške vrhove, preiskovali sumljive osebe in podobno. Zato so iz Kraja večkrat šli proslavljati drugam: v Udenboršt, v Senčurku gmajne, na Kofce, na Golico. Sli so celo v Kamniško Bistrico in v Žirih, da so se izognili žandarjem.

Kulturno-prosvetna dejavnost v radovljiski občini

Prostote in strokovnjake

PA BO POSTALO KULTURNO-PROSVETNO ŽIVLJENJE V GORENSKIH TURISTIČNIH KRAJIH PESTREJŠE

V najkrajšem času bo prišlo do združitve radovljiske, blejske in bobinske občine. Prav zaradi tega je bil sklican v soboto, 23. aprila, izredni plenum Sveta Svobod in prosvetnih društev radovljiske občine, na katerem so posamezna društva podala obračun o svojem delu, razen tega pa so izvolili tudi nov upravni odbor Zvezde Svobod in prosvetnih društev. Nedeljsko posevanje so se udeležili predsedniki vseh kulturno prosvetnih društev, vodje svetov in komisij, upravni odbor SSPD ter predstavniki sveta Svobod in prosvetnih društev kranjskega okraja tovaris Horvat.

Iz poročil posameznih predsednikov društev in drugih članov je razvidno, da so vsa društva v občini bolj ali manj aktívna. Opaziti je pa, da se je predvsem klubsko življenje v zadnjem času že močno razširilo. Zatid pa za to delo ni povsod primernih prostorov. Posebno so na temen v Begunjah, Radovljici, pa tudi v Lescah. Predvsem v Radovljici vprašanje prostorov najresnejše ovira vsako dejavnost, saj se mora še celo upravni odbor SKUD sestati po privarnih stanovanjih in raznih lokalih. Morda bi bil problem vsaj za silo rešen s preureditvijo Domu TVD Partizan v Radovljici. Jasno pa je, da bi bila to le začasna rešitev. Zato bi bilo večekor priporočljive zagotoviti sredstva in se lotiti gradnje novega kulturnega doma v Radovljici, bodočem središču velike komune.

Tudi delegat iz Mošenj je opozoril, plenom, da nujih dom razpeda, ker ni finančnih sredstev za popravila. Včasih so imeli Mošenjani več dohodkov za vzdrževanje svojih prostorov, kar jim je zagotavljala dramska sekacija. Le-te pa v zadnjem času praktično ni v društvu je odvisno le od občinskih dečacij.

Nazadovanje dramske dejavnosti se opaža tudi v Podnartu in skoraj v vseh ostalih društvih. Verjetno je to posledica vse večjega vpliva filma in televizije, pa tudi prezaposlenosti ljudi na drugih delovnih področjih. Zato so na plenumu poudarili, da je treba poiskati nove oblike dela, ki bodo bolj mikavne za vse, predvsem pa za mlade (grijejanje rezničnih družabnih večerov po vajah, krajše izlete in podobno).

Precj je bilo tudi govorova o novih možnostih uveljavljanja kvalitetnejših kulturnih umetniških skupin in ansamblov domačih društev. Bodoča radovljiska komuna bo namreč imela precejšen turistični značaj, saj bodo na njenem teritoriju največja turistična središča Gorenjske. Prav to pa bi morala izkoristiti tudi prosvetna društva, kar bi bilo potrebno le nekoliko boljše sodelovanje s turističnimi društvami kot doslej.

POTVSvet

Pretekli petek je Društvo književnih prevajalcev Slovenije pripravilo v kranjskem klubu prosvetnih literarnih večerov slovenske poezije v francosčini. Večer, ki je svojo prvo izvedbo doživel v Križankah v Ljubljani, je navdušil kranjsko kulturno občinstvo. Poleg interpretov Mihaela Saričeve, Vide Levstikove in Branka Ivanca, sta večeru prisostvovala tudi sam prevajalec prof. Viktor Jelenik in Božidar Borko, predsednik Društva književnih prevajalcev Slovenije. Slednji je v uvod k večeru spregovoril o doseganju sodelovanja in posrednikih med našim in francosko literaturo. Poudaril je izredni značaj te prireditve in dejal, da Prešeren, ko je živel v Kranju, pa ni mogel slutiti, da se bo njegova pesem, kakor tudi pesem njegovih naslednikov, oglašila tudi v Kranju v jeziku njegovih velikih francoskih vrstnikov: Lamartina, de Vignyja, Victorja Hugoja, Musseta in drugih predstavnikov francoskega romantizma. Govornik je še posebej naglasil pomen Jelenikovih prevodov v knjižne zbirke – Antologije slovenske poezije, ki bo izšla pri pariški založbi Seghers.

S svojo izbrusenoščjo, samosvojim nastopom, se zlasti pa z izrednim glasovnim registrom, je prisotne na večeru navdušila Mihaela Saričeva; poslušalci so njen trud, vložen v večer, bogato nagnali. Tudi Branko Ivanc nas je s svojim bogatim glasom zadovoljil kot interpret slovenskih tekstov. Vida Levstikova, ki je na večeru recitirala skoraj vse slovenske pesmi, včasih ni bila prepričljiva. Večer, ki je trajal pol-druge uro, je obsegal 15 pesmi v izvirniku in prevod – torej je bil izredno bogat. Obsegal je dela Prešerena, Cankarja, Zajca, Gradnika, Murna, Goljaka, Vipotnika, Udrovča, Bora, Krakarja, Minatiča in Voduška. Klavirske skladbe za večer je napisal Lojze Lebič.

Ker je bližnja izdaja slovenske antologije v francosčini prav gotovo izreden dogodek in ker je ta antologija delo prof. Jelenika iz

nalnih, pustolovskih in kavbojskih filmov za mlade – filmov teh vrst je še vedno preveč – so predlagali, da naj bi v prihodnji poizkusili s krajsimi komentarji pred filmskimi predstavami.

Glasbena dejavnost je v radovljiski občini prazaprav šele v razvoju, saj se je nekoliko bolj začela uveljavljati šele v zadnjem času, ko je glasbena šola dobila šolsane glasbene pedagoge. Kaksno pa naj bi bilo sodelovanje med šolskimi ustanovami in društvi, je lahko za primer orkester Glasbene šole, ki se je v celoti priključil orkestru Svobode iz Lesca. Nov ansambel je imel več nastopov, sedaj pa pripravlja samostojen koncert in si bo z dohodkom

nabavil nekaj najnajnejših reklam.

Pevskih zborov – razen šolskih in mladinskih – v radovljiski občini ni. Aktiven je le vokalni oktet iz Radovljice, ki pa tudi nima prostora za svoje delo. Zato bo prvenstvena naloga novega občinskega sveta Svobod in prosvetnih društev, da bo poživil pevsko glasbeno dejavnost na novem razširjenem področju tam, kjer že obtaja vsaj nekaj delovnih po- gojev. Za poživitev zborovskega petja na šolah pa bo za letosnjico jesen Glasbena šola Radovljica – Lesce uvelda stalni pevovodski tečaj, medtem ko se bodo pevovodje in dirigenti, ki se ukvarjajo z glasbeno dejavnostjo v društvih, lahko izpopolnili na poseben temenec, ki bo julija ali avgusta letos v Kopru.

Razen tega so na plenumu tudi govorili o sodelovanju društev na raznih proslavah, o lutkarstvu, likovnih krožkih in drugem.

F. Z.

Okraina revija mladinskih pevskih zborov na Jesenicah

Nad 800 mladih pevcev

OSNOVNA ŠOLA »LUCIJANA SELJAKA« IZ KRANJA GRE NA REPUBLIŠKO REVIVO — SLABA ORGANIZACIJA

Jesenice, 27. aprila — Včeraj popoldne je bila v gledališču Toneta Čufarja na Jesenicah okrajska revija mladinskih pevskih zborov, na kateri je nastopilo 10 mladinskih pevskih zborov z nad 800 pevci, ki so se uvrstili iz Občinskih šol iz Bobinske Bistrice, Zeleznic, Škofje Loke, Kranja, Jesenice in Radovljice.

Kvalitetno so bili na včerajšnji reviji boljši le trije zbori in so se precej razlikovali od ostalih. To so bili pevski

zbor osnovne šole iz Zeleznicov pod vodstvom Antona Lotrica, ki je zapel Kožino »Partizansko, Lajovičovo« vseli kolednik in Simonitjevo »Cigancice, gde imata cigancs«, pevski zbor osnovne šole iz Radovljice pod vodstvom Janeza Jenca, ki se je prav tak predstavil s tremi pesmimi, in sicer Adamčeve »Zbadljivko« in Savotske ter Mokranjevo »Pazar živine in pevski zbor osnovne šole »Lucijana Seljak« iz Kranja pod vodstvom Antona Dolinske, ki je zapel Svaro »Ciciban, Liparjevo »Kropanje« in Arničeve »Pozni mesec«.

Stičianska komisija, ki so jo zastavili priznani glasbeni strokovnjaki — Rado Simoniti, Blaž Arnič, Jurček Vršnik in Peter Lipar — so prisodili prvo mesto pevskemu zboru osnovne šole »Lucijana Seljak« iz Kranja, ki ga vozi Anton Dolinski. S tem si je ta zbor zagotovil sodelovanje na Republiški reviji pevskih zborov, ki bo v Celju ob 20. do 24. maja. Razen tega si je v tej kategoriji mladinskih pevskih zborov pridobil pravico sodelovanja na republiški reviji v Celju tudi mladinski pevski zbor DPD »Svoboda« iz Kranja pod vodstvom Janka Priboliča.

Grajati pa moramo organizacijo revije, ker se sploh ni začela ob napovedani urki, marče s polurno zamudo. Razen tega je bila propaganda za revijo redno slabá, saj so bili v dvorani maloštevilni poslušalci in nekaj nemih otrok, ki so zelo motili normalne potek prireditve.

M. Z.

Mladi na odru

»VCERAJ POPOLDNE« V DIJASKEM DOMU

Zadnja leta se dijaki Dijaškega doma v Kranju v dramski umetnosti zelo pridno udejstvujejo. — Lani so v velikim uspehom upravili Kulundžičeve »Usode«, pred dnevi pa so se predstavili z uprizoritvijo domačega dramskega dela. — Ljubitelji gledališča so se seznanili z novim slovenskim gledališčnim pismcem Mirom Stefančičem oziroma z njegovim dramskim prvencem »Včeraj, popoldne«.

Ta nova slovenska drama odpira živ problem našega sodobnega življenja. Riše nam usodo dekleta, mlade študentke, ki ima v svojem lepo urejenem domu prav vse — razen topline in dobre besede, ki bi si jo od vsega najbolj želela. Avtor je hotel opozoriti

starše, naj nekoliko bolj pazijo na odraščajoče otroke. Storil je to na resen in dostojen način ter jih nevsišljivo opomnil, da ima njihova, ceprav nehotena brezbrinjnost, lahko hude in celo tragične posledice. Avtor pravi nekaj v tekstu: »Družina mora ostati tista mogočna, nempremakljiva osnova, na katero bomo še nadalje zidali socialni in kulturni razvoj Slovencev...«

Dramsko delo so dijaki v režiji in sceni Laciha Čigoja določno in skrbno pripravili. Igralci, ceprav so bili večidel prvič na odru, so svoje vloge podali doživeto, postavili prisrčne odriske like in bili vseskozi zvesti avtorjevi zamislili.

Glavne vloge so bile zaupane Mileni Drovenik, ki je bila kot Alenka ljubka in sproščena, oceta je s pravo mero karakterno odlično podal Silvo Bragles, vlogo matne pa je s prizadovnostjo dobro zaigrala Lučka Korenčan. V vidnejših vlogah, ki so doprinesle k enovitosti predstave, so uspešno nastopili še Leon Železnik, Alojz Hrastar, Zorka Praprotnik, Cvetko Maršetič, Teodora Božič, Magda Usenik, Bojan Figar, Milan Počvare, Lado Guna itd.

Z omenjeno predstavo namernajo mladini igralci sodelovati na reviji mladinskih dramskih del, ki bo sredi maja v Čufarjevem gledališču na Jesenicah. M. F.

NOVICE s knjižne police

Te dni so izšle pri založbi Borov v Ljubljani dokaj zaletne knjige z posvečilom, da so natisnjene v počasnitve dvajsetletnice začetka vstaje narodov Jugoslavije. Zato bi radi na sklop spregovoril o knjigah, predvsem pa o njihovih avtorjih.

DIVERZANT — Ivan Hariš živjetja. Ivan Hariš-Gromovnik iz Zagreba, zdaj upokojeni gelek, je bil vse od španske vojne in pomembne obletnice napisal iz vojno najdrznejši diverzant. Pod redno prijetno in vedre spomine njegovim vodstvom je zletelo v podnaslovom »Diverzant«. V zrak izredno veliko in pomembno delo in smo zato ob bližnjem izidu njegovega dela res lahko nadvse zadovoljni.

Jure Kobal

pa terja od človeka mnogo poguma in prav zato so njegovi spomini še toliko prikupejšči.

POJOČI KONJI — Pred nedavno smo poročali o drugi pesniški zbirki Franca Filipiča — Ptice letijo v daljavo, zdaj pa se srečujemo z novimi, sicer prozaitskim delom omenjenega ustvarjalca — »Pojoči konji«. France Filipič se je rodil leta 1919 v Mariboru. Pisateljevati je prišel leta pred drugo svetovno vojno. Med zadnjo vojno je bil v številnih koncentracijskih taboriščih. V narodno-vojvodilni vojski je bil šestkrat odlikovan. V narodno-vojvodilni vojski je bil najprej komandir voda, čete, komesar bataljonja, član političnega oddelka divizije in komesar divizije. Vojo Terič je pripravljal sedaj roman iz zadnje svetovne vojne. Vojo Terič je zanimiva pričed iz zadnje svetovne vojne. Vojo Terič je po rodu Crnogorec. Pred vojno je bil najprej nekvalificiran tovarniški delavec, nato prajalec, privatni uradnik in novinar. Sodeloval je v narodno-vojvodilni vojski in bil šestkrat odlikovan. V narodno-vojvodilni vojski je bil najprej komandir voda, čete, komesar bataljonja, član političnega oddelka divizije in komesar divizije. Vojo Terič je pripravljal sedaj roman iz zadnje svetovne vojne. Njegovo delo Se-m borcev bo našlo širok krog bralecov.

Poleg teh del je v zbirki izšlo delo za mladino, pisatelja G. Vidoviča — Kurir Mladen.

Kramljanje o modi

Morda večina od vas, mlade balke, budi v službi in si sama ustvarja svojo garderobo. Najbolje same veste, da se dobra garderoba ne ustvari v dveh mesecih, ker jo ne sestavlja samo obleka in jopic, temveč cel kup stvari (od perila do čevljev), ki se lahko tamo postopoma kupijo. Vendar, če boste imeli predstavo o tem, kar najbolj potrebujete, boste lahko vsak mesec nekaj kupile, kar bo tudi čas počelo zaokrožena celota.

Brez nacrta boste denar porabili za stvari, ki si niso sladne.

Danes bi vam rada svetovala obliko, ki jo lahko nosite ob vsakem času in za vse priložnosti. — Najbolje je, da je barva črna ali temnorjava; lahko pa se odločite tudi za bež barvo ali golobrjavico. Pri teh zadnjih pa boste morda biti bolj pazljive pri dodatih. Kraj je zelo preprost: oblike rahlo drsi ob telesu in je oprijeta le ob bokih, tako da je pas rahlo zavrsjan. Ovratnika ni, izrez pa naj ne bo teino ob vrati, ampak za malenkost večji (kar napravi utis kraljega vrata). Kraj spomšuje vrečo in prav lahko si omislite novo obliko iz stare vrečaste. Blago naj bo lahko, a vendar precej kompaktno.

Modni dodatki so pol oblike, to ne najbrž že same spoznate. — Z njimi bomo spremnili obliko v dopoldansko, popoldansko — brez strahu jo bomo oblike tudi za koncert ali gledališče. Letos so zoper moderni ženski brezrokovniki; omislite si črno-beli karirast brezrokovnik, izrez naj bo ovalen ali oblike V, kakor vam pač pristaja obrazu. Prav lahko ga boste oblike v službo. Ce vam nekaj blaža ostane, si same napravite pas: trdo ga podložite in prišrite sponko. Rade pa ga boste zavezale tudi malo pod pasom; seveda je ta pač dolžna, ni podložen in širok približno 8 cm. Vendar samo za vike boket!

Mogoče ne marate brezrokovnik! Nič hudega: karirasta ali pepljopicu, ki jo podložite s svilo, da bi lepe padla, brez ovratnika ali z prav majhnim, vam bo gotovo več. Podobno jopicu iz enobarvne blage oblecite večer za gledališče: obrobite jo z istim blagom kot je oblika; ali pa si pripravite umetno vrtlico (brez skrb, umetno cvetje je moderno). Crno-bela kombinacija bo odlična rešitev. Ce imate mehak zlat usnjeno pas, ga zavezite okoli bokov, da pročita konca visita ob levi strani telesa.

Ko se odpravljate z doma, se kritično poglejte v ogledalo: ali nimate preveč nakita na sebi, pisana ravnica okoli vrata najbrž ne privabi barvasti oglci, umetna vrtlica in perle pričata o slabem oknu. Verjame, da preprostost učinkuje najbolj elegantno. L.T.

SVETUJEMO

Surovo meso bo sveže tudi drugi dan brez hladilnika, če ga denete v skledo in poljete z vredo vodo. Nato vodo odlijte in počakajte, da se meso osuhodi; poljite ga z oljem, da se namesti zaščitna plast.

Načeta limona se bo obdržala dve časi, če jo s prevezano stranjo postavite na krožnik in pokrijete s kočarem za vodo.

Neprijeten duh po prekipelem skleku boste odstranili, če štedilnik posete s soljo; kasneje sol odstranite z solom.

Jedila, ki so ostala od večerje, ni priporočljivo puščati za drugi dan v sklepni posodo. Jedelite v porcelansko skledo, posodo pa takoj operite in vam nalijite vanjo vodo. Pri pranju sklepni posode se ne sme uporabljati detergent, temveč samo milo, ki ne načenja stene posod.

Po zaključku konferenčne v Zagrebu so delegatke iz tujih držav dopotovali na Gorenjsko, kjer so se v nedeljo zadrževali na Bledu, v ponedeljek pa v Kranju. Obiskale so tovarni Iskro in Inteks ter Zavod za napredok gospodinjstva. Za tem so si ogledale še več zdravstvenih zavodov v Ljubljani in obiskevale nekaj znanih krajev v Sloveniji in na Hrvatskem. Na sliki jih vidimo pred odhodom iz Iskre

Po konferenci žena Jugoslavije v Zagrebu

Dejavnost žensk mora biti sistematična in stalna

Konferenco so pozdravile predstavnice naprednih ženskih gibanj iz afriških, azijskih in evropskih držav.

Prejšnji teden, od srede do petka, je bila v Zagrebu konferenca žena Jugoslavije. Prisostvovalo ji je okoli 700 delegatov iz vseh republik, sekretar Izvršnega odbora Zveznega odbora SZDL Veljko Vlahović, predsednik Sabora Hrvatske dr. Vladimir Bakarić, predsednik Zveznega organizacijskega odbora "Družina in gospodinjstvo" Pepe Kardej in mnogo drugih gostov, med njimi tudi predstavnice ženskih organizacij iz 20 držav Afrike, Azije in Evrope, predstavnice ženskih organizacij Gorice, Koroške in Trsta. Konferenco je v posebni brzojavki z ladje "Galeb" pozdravil tudi tovarš Tit.

V imenu Zveznega odbora Socialistične zveze je udeleženka konference in goste pozdravil tovarš Veljko Vlahović, ki je med drugim dejal:

"Socialistična zveza pričakuje, da bo vaša konferenca pripomogla k proučitvi vrste problemov, ki zanimalo delovno žensko in vso družbo na sedanjih stopnjih naših prizadevanj za nadaljnjo krepitev socialističnih družbenih odnosov, za nadaljnji razvoj gospodarskih, družbenih in političnih sil naše socialistične skupnosti. Socialistična zveza se za vašo konferenco posebej zanimala tudi zaradi tega, ker ima v svojih vrstah zbranih nad 2 milijona žensk."

Ko je Veljko Vlahović govoril o sedanjem položaju žensk v Jugoslaviji, o pomoči družini, o prožnejšem reševanju problemov kvalifikacije delovne ženske, o procesih, ki se dogajajo na vasi in o drugem, je poudaril, da so te dejanski problemi vse družbe. Med drugim je tudi dejal, da včina problemov v bistvu niso ženski problemi, toda po obliki dela se lahko in se še vedno morajo obravnavati na poseben način.

O komunalnem sistemu in družbeno politični dejavnosti ženske je nato govorila predsednica ženskih družb Jugoslavije Božica Cvetić. Razprava je bila na konferenci izredno obširna. Tako je nekaj delegatik iz večjih industrijskih

rov za emancipacijo žensk. V razpravi je bilo seveda govora tudi o skrbih za otroke in o drugih oblikah pomoči družini.

V drugem delu konference so udeleženke razpravljale o osnutku pravil konference za družbeno dejavnost žensk Jugoslavije, organizacije, v katero prerašča ženskih družb. Delegatke so ugotovile, da se s problemi žensk ukvarjajo sedaj mnogi organi in organizacije v komuni.

Prav zaradi tega sodelovanja vseh družbenih činiteljev pa mora biti tudi dejavnost žensk sistematična in stalna. Zato so se delegatke strinjale, da je treba ustanoviti konferenco za družbeno dejavnost žensk Jugoslavije.

Za praznične dni: TRI KREME

COKOLADNA KREMA

Potrebujemo: 3 rumenjake, 100 gramo sladkorja, 100 gramo masla, 100 gramo čokolade. — Zmešajte maslo in čokolado, ki ste jo prej zmešali v odpri pečici ali ob roba štedilnika. Nato dodajte sladkor in rumenjake ter mešajte, dokler masa ne postane penasta.

VANILJEVA KREMA

Potrebujemo: 1 jajce, 1 rumenjak, 80 gramo masla, 100 gramo vaniljevega sladkorja. Rumenjake in sladkor mešajte v posodi, ki stoji v večji z vodo vodo. Ko nastane gosta penasta masa, odmaknite posodo s štedilnikom in dodajte na lističu zresano maslo. Mešajte toliko časa, da se ohladi.

KAVNA KREMA

Potrebujemo: 3 rumenjake, 3 žlice sladkorja, 3 žlice zelo močne kave, 1

ZLICE MOKE, 150 GRAMOV MASA

Moko vmešajte v rumenjake, ki ste jih prej zmešali s sladkorjem; vse to razredčite z močno pravo kavo in mešajte v posodi, ki ste jo postavili v včijo z vodo vodo, dokler se vse ne zgosti. V živo vremenu dajte maslo in mešajte, da se masa zgosti.

PALACINKE S SPINACO

Palačinke namažite z zmletim mesom (najbolje iz ostankov pečenke) zvijte in nažožite v pomazano posodo. Po vrhu nažožite kuhanino in sesedljano špinaco ter posujte z dnevna žlicama naribnega sira. Kondno lepo zaprete.

Za nadve lahko uporabite tudi pečena in zmekla jetra ali možganc.

— Vas so mučili, ali ne? — me je zaskrbljeno vprašal.

— Da — in pričakujem, da me bodo še.

— Zakaj ne poskusite zbežati?

Radovedno sem ga pogledal in se spraševal, kako lahko zaupam temu človeku. Sklenil sem poskušati.

— Premišljeval sem že o tem.

Rodriguez se je sklonil bliže k meni: — Potem pa hitro. Povem vam, da ne boste živel dolgo na Pasir Panjangu. Večinoma vas smašrajo za posebno nevarne. Umrl boste druga za drugim.

Zdaj sem vedel še nekaj: učil ali umrelti. Druge izbiro za nas ni bilo. Rodriguez je za hip pomolčal, pogledal stražarja, ki nju nista mogla slišati, in nago zaščetal.

— V Malaji imam brata. V hribih blizu Kuala Lipe. Z gverilci je. Lahko bi vam preskrbel čoln, da bi se preprečili čez ozino. Morda bi se lahko pridružili bratu.

— Koliko pa zahtevate za to? Denarja nimaam.

— Zdaj je Rodriguez pogledal stran.

— Nobenega plačila ne zahtevam. Japonci so mužil možjo hčerk.

Ko smo bil tisti večer speti v taborišču, sva z Donom staknila glavi in razmotrila sleherno priložnosti za beg. Za enega ali dva bi se našlo več priložnosti, toda v tem primeru je moralod oditi vsa delovna skupina, da bi se izognili represalijam.

Vse skupaj se mi je zdele brezupne zadeva. Toda zdaj, ko smo vedeli, da ne bodo ravnavi z nami kot navadnimi ujetniki, se nam je sleherna, še tako brezupna možnost dlela vredna tveganja. Tisti večer nas je še podprekl v prepričanju, da terja naš položaj hitro odločitev. Stražarji so bili dobro razpoloženi in so nam brez olješčanja med grohotnim smehom pripovedovali, kako so imeli priložnosti opazovali obglavljanie dyanastih Kitajcev in Malajcev, za katere so domnevali (samo domnevajo!), da so prolijaponsko razpoloženi. Stražarji so se zvajali od smeha drug drugega veselo udarjali po

hrbu in nam z manjanjem rok kazali, kako so padle glave žrtev pod krvnjkovim mečem. Dalj so nam vedeli, da bodo v kratek čas naše glave.

Postali smo še bolj odločni. V mojem primeru se je obutek brezupne bodočnosti izmenjal z vedno bolj trdno prepričanostjo, da je Pat mrtva. V Pasir Panjangu smo se le od časa do časa spominjali življence v civilizaciji in zdelo se nam je, da živijo taki ljudje na kaščnem drugem planetu. Stari družinski način življence je izginil in zamenjalo ga bolj primitivne oblike — živalski magon, ki te sili, da ostane živ. Ta se nam ni zdel sanje — sanje so bile preteklost, ko si spal v postelji, se bril, kopal, jedel dobro hrano z jedilnim priborom, imel časne, pčlamo, čisto perilo, pivo, ženo, ko s bil bodoči oče. Vse to so bili spomini iz na pol po zabljenega sveta: meglenje utvare nečesa, kar je bilo že davno. Zdaj je bila tu samo stvarnost — ostali živ: boj za obstanek in z njim žeka. Iakota umazanija in japonsko barbarstvo. Zdaj smo bili le živali. Ce se nam ponudi najmanjša priložnost, da se dokopljemo do svobode, se bomo borili do zadnjega in umrli v borbi. Tako vsaj ne bomo zlosteno poginili. Logika je bila zelo enostavna. Don in jaz sva jo poznala. Glasila se je: pobegniti ali umri.

— Poizvejva še enkrat po skupini, kaj misli o begunu, — sem predlagal. — Morda bodo zdaj šli z nami, ko nam bo Rodriguez pomagal.

Naslednji dan smo oblaščili še enkrat vse ljudi iz naše skupine in vsakemu posebel skušala dopovedati, kako nevarno bo zanj, če žaka, da ga bodo ubili. Rezultat je bil boljši kot prej, celo mnogo boljši; toda še vedno je bilo šest ljudi, ki se nam za nobeno ceno niso hoteli pridružiti.

Rešitev se mi je posvetila nenadoma.

— Poslušaj, Don. V taborišču ne klječeo imen. Za Japonev obstaja naša delovna skupina edinoc iz sedemdesetih Evropejcev in treh Azijcev. Imena Japonev ne zanimajo. Skrbijo jih le številke. Sest iz naše skupine se nam jih noče pridružiti. Poiseli smo pri ostalih delovnih skupinah šest oseb, ki želijo iti z nami, in jih zamenjammo z našimi.

DOKUMENTI DOKUMENTI DOKUMENTI

AUSCHWITZ

Dnevnik taboriščnega zdravnika

Ko se vračam v barako 12, se je ravno pripeljal dr. Mengelle. Sprejme ga nadzornik barake. Mengelle mi ukaže, naj sedem v avto. Odpeljeva se, vendar se še enkrat ustaviva pred taboriščno pisarno. Od dr. Senkteljerja, ki name prihiti nasproti, zahteva dr. Mengelle moj karton. V nekaj sekundah se odpeljeva dalje.

Skoraj deset minut traja vožnja med ogradami iz bodeče žice, iz enega dela taborišča v drugega. Zdaj šele prav spoaznam vso ogromnost taborišča Auschwitz. Le malo zapornikov ima priliko pregledati ves teren. Večinoma vse poginejo v tistem delu taborišča, v katerem so jih spočetka dodelili.

Dr. Mengelle pravi: »V sanatorij vas ne povelj, toda Vaša usoda bo znosna.«

Povelje se iz taborišča in nato kakih 300 m ob Zidovski rampi. Avto zavre in pred njim se odpre velika železna vrata. Poveljeva se mimo straže in pripeljeva se na obširno, čisto, s travo poraslo dvorišče. Z belim peskom posuta pota, skupine smrek vmes — kraj bi bil prav prijazen, ako bi v ozadju ne grozilo poslopje iz rdeče opeke z ogromnim dimnikom. Na kraju enega krematorijev sva. Medtem ko izstopava, prihiti esesovec in vstopimo v poslopje krematorija.

»Ali je soba pripravljena?« vpraša Mengelle.

»Da, je!« odvrne esesovec.

Vstopimo v sobo, ki je pripravljena zame. Ne morem razumeti: Stene so sveže prebarvane, veliko zarezano okno prepusta v sobo mnogo svetlobe. Po hiši stoji iz bele postelje, bele omare za obleko, dolge mize in več stolov. Miza je prekrita z rdečim žametom, po tleh leže pristne perzijske preproge.

Očividno so me že pričakovali. Ljudje »Posebne komande« so prebarvali sobo, oprema pa je bila last zapornikov, ki so poginili v krematoriju.

Po dolgem temnem hodniku pridemo v sosednji prostor, v svetlo, moderno secirno dvorano z dvema oknoma. Tla so iz rdečega betona, v sredini stoji na betonskem podstavku secirna miza iz sivega marmorja. Zraven nje kad z niklastimi dvigali. Ob stenah so montirana porcelanasta korita za izpiranje. Prek železne rešetke na oknih je napeta gosta zelena mreža proti muham in mrčesu. Stene so pobarvane z zeleno oljnato barvo.

Iz secirne dvorane vodijo vrata v delovno sobo. V njej je nameščeno elegantno pohištvo, okrog dolge študske mize se vrste udobni fotelji. Na mizi opazim tri mikroskope, v kotu stoji velika knjiž

MARIJA BI RADA ŽIVELA

V ponedeljek zjutraj se je odpravila v trgovino z mešanim blagom, kjer je stregla strankam že več let. Vselej se je skušala z vsemi dobro razumeti, tako s kupci kakor z drugimi v trgovini. Zato se ni pritoževal čez njo ne poslovodja in še manj gospodar. To jutro si je vso pot govorila, da bo takoj stopila k njemu, brž ko se prikaže. Ko je dočakala začeleni trenutek, ki je upadel pogum. Ne, kar tako na lepem ni mogla preden. Hotela je ujeti pripravniči čas, ko pođe po opravku k njemu v pisarno, a se ji ves dan ni prožila ta prilika. V prihodnjih dneh pa gospoda ni bilo doma in ji je počasi zamirala volja, da mu razdenje svojo prodno. Zauživala je zdravila in začela upati, da pojde tudi tako dobro naprej. Ko se je gospodar povrnil, se ji je pa zdelo, da bi ga itak zmanjšal nadlerovala. Bili so lepi dnevi in detudi ni smela preveč na sonce, jo je vendar razveseljevala vsa ta pomladna lahkonost in topina. Po kratkem deževju, ko je spet malec pritisknil hlad, se ji je pa zasukalo na slabše, kašljala je bolj in zbadalo jo je močnje. Teda si je rekla, da mora pred gospodarjem.

Bilo je zvečer, ko so že zaprli in je legel mrak. Navidezno je odšla proti domu, a se je povrnila in počakala, da je poslovodja zginal iz hiše. Vedela je, da bo teda gospod čisto sam. Pri pomenku z njim ni marala prič. Narahlo je potrkala na vrata pisarne in ko je zaslužila neko močjanje, je vstopila. Suhljati gospod je jo zauzeno pogledal, ona pa ni vedela, kaj naj mu reče. Pa jo je sam povprašal, kaj bi rada.

«Prošnjo imam, sosoč. To veste, da mi v pljučih naraja. Zdravniki pravi, da si še lahko pomagam, če ga poslušam...»

Umolknila je sredi pripravovanja, kajti gospod šef se je nemirno preseljal, prekrizal je nogi in jel s suhičatimi prsti bobnati po mršavem kolenu. Zdel se ji je bolj nebogjen ko premogni bolnik, ki ga je srečala v zdravnikovem fakultetu. Bil je pravi suhec in se je modričansko zgrbil. Pogled mu je visel na poslovni knjiži pred njim in ſele ko je dekletu zrušnjkalo besed, je dvignil drobne oči naravnost k njej.

«Marija, govorite bolj jasno, kaj bi radi. In sedite.»

Trežak kamen se ji je odvallil z duha. Saj se zlepa ni zgodilo, da bi gospod Šef ponudil komu svojih uslužencev stor, pa tudi po imenu ni ogovarjal. Kar laže mu je razdelila, kaj to je priznalo k njemu. Gospod je vpravil to in ono, hotel je vedeni, h kateremu zdravniku se je zatekla in ko je povredila, je zadovoljno pritkal, če, da je izbrala moža, ki res nekaj razume. Marija je iz vsega njegovega vedenja razbrala dobro voljo in se je na tistem predstajala velikemu upanju, da ni prisla zmanj. Umolknila je in čakala. Tudi gospod je molčal.

«Nerodna reč!» je naposled zamoljil in gledal po knjigah na mizi.

«Marija, mislim, da vam je znano, kako pravzaprav stojimo. Zmeraj sem gledal na vas in na vašo družino. Brez mene bi morabilo imeli več svoje hišice.»

«Vem, gospod.»

«Potem je res malo čudno, da se zatekate k meni. Z očetom se pogovorita, njemu sem posödel, ko so ga iznenadili z zetovo menico. Ce pridružujem polovico vašo plačo, pa njemu ni treba vratiti dolga. To je zanjo veliko ugodnost. V nobeni banki bi je ne užival, ne kje drugod. Jaz nimam nobene koristi, prej izgubo. Ce prinese denar, potem lahko ostanete doma. Meni je to še bolj prav, bom imel vsej poravnati račun.»

Govoril je suho, brez trohice čustva. Zazdel se ji je skupok hladnih števil. Povedal je pa čisto resnico, brez nesrove pomoči v zadnjem hipu bi bla ťa hišica na buben. Zavedela se je, da ni ravna prav, ko je ťla k njemu. «Ne zamerite, gospod, da sem vse nadlegovala.»

«Niš hudega, niš hudega.»

Na ţefovem obrazu je zagnal narejen nasmej, ki je Marijo vzdile narejenosti vzpodbodel, da je še enkrat stotila preden, če tudi je ťe prijala za kluko.

«Gospod, prosim, ali bi nekaj tednov ne mogla izstat? Morebiti bi me ne pogresali preveč, jaz bi se pa opomogla.»

Trgovec je vstal in naredil nekaj korakov po pisarni. Marija je spremila z očmi vsek niesov gib in je vse gorel v ţelji, da bi se vsaj malo omehnil. Uvril se je na mizo in jo poglejal, kakor da je razsolil hudo važno stvar.

«Kdor lahko pogredi uslužbenca nekaj tednov, ga lahko tudi nekaj mesecov in del. Mislim, da se razumeva. Govorite z očetom, jaz ne morem nič več delati izjem, so preveč resni časi. Mislim, da zdaj ņe lahko delate. Ce spre-

vidite, da ne gre, pa povejte, pripravam bom dobiti drugo.»

Marija ni mogla zatajiti osuplosti, ki jo je obšla ob zadnjih besedah. Nato niti pomisila ni, da mu bo razodela nevarno skrivnost. Nekaj časa utegne potreti z njo, potem jo pa pošlje k blagajnskemu zdravniku ali jo pa kaže odslovi in zaseže hišo, na katere je vpisal posojene tisočake. Hipoma se je ji zjasnilo, da je sebi v svojim izpodkopala tla. Na kaj takega poprej ni misila.

Sef je sprevidel, da jo je nemilno prizadel.

«Saj vas ne odpuščam, Marija. Priznati moram, da sem z malokatero tako zadovoljen kakor z vami.»

Ta poхvala ji je dobro dela. Vendar je brž pozdravila in se podvzala iz hiše. Na cesti je ſele občutila, kako je sama. Nikam več se ni mogla zateči. Ljudje, ki so hodili mimo nje, so ji bili tuji, sovražni. Motne luki, ob vogalih se ji zdele mirtvaške ležišča in lepa zvezdnata noč je ni očarala. Pred dobrim letom je v takih nočeh postajala s svojim Jožem v samotnih predmestnih ulicah, ga držala za roko in se mu za vsako dobro besedo toplo nasmehnila. Verjela mu je vse, kar koli je povedal. Preden ga je spoznala, je že misila, da se ji bo življenje iztekel brez ljubezni. Njen suhi stas in nekam otroški obraz res ni dolgo nikogar zanimal. A neko nedeljo je v Moščanjskem kinu sedel poleg nje razborit fant in ji je kar tako ponudil bonbone. Beseda je dala besedo, drug drugemu sta bila vseč

in Marija skoraj ni vedela, kolaj ga je vzlubila z vsem ognjem zadrževane v vendar nepočakanje strasti. Imela je srečno poimljanje, sanjava in polno lepih znamen. Domadim pa Joža ni bil všeč in se tudi ni rad prikazal k hiši. Nekaj mesecov se je zvesto držal, pripovedoval je, da misli odpretri krojaško delavnico in njo bo naredil za samostojno trgovko. Seve je vse to govoril boj v ţalah, vendar je Mariji vlival vero, da jo ima zares rad, prav tako zares, kakor ona njega, ki ga ni misila nikoli zapustiti. Pa je prišla jesen, tedaj so Joža klicali k vojakom, a ſe preden je ſel stran, se je Marija zdele, da ni samo ona njegova ljubica. Živelja je v dvornih in upih, kar nič si nista, da se zdele mirtvaške ležišča in lepa zvezdnata noč je ni očarala. Pred dobrim letom je v takih nočeh postajala s svojim Jožem v samotnih predmestnih ulicah, ga držala za roko in se mu za vsako dobro besedo toplo nasmehnila. Verjela mu je vse, kar koli je povedal. Preden ga je spoznala, je že misila, da se ji bo življenje iztekel brez ljubezni. Njen suhi stas in nekam otroški obraz res ni dolgo nikogar zanimal. A neko nedeljo je v Moščanjskem kinu sedel poleg nje razborit fant in ji je kar tako ponudil bonbone. Beseda je dala besedo, drug drugemu sta bila vseč

omenil. Poslovodja bi gotovo kaj zinil, ko bi vedel za pomenek, pa je teklo vse po starem. Marija je kakor poprej stregla strankam, doma pa je polečavala in zauživala zdravila. Ko jih je zmanjšalo, se je zopet zglašila pri doktorju.

Sprejel jo je domače, jo spraševal, kako se počuti, in jo preiskoval delj kakor drugekrati. To se ji je zelo sumljivo. Povedala mu je, da ni ne slabo in ne dobro, on se je pa hotel sam prepričati in ji je temeljito pretrkal vse prsni koš.

«Na bolje bi se moral obrniti, pa se noče.»

Marija se je nasmehnila, češ, kaj morem za to, če se ne.

«Ze zadnjič sem vam povедal, kaj je potrebno.»

«Ko pa ne gre kar tako, go-spod.»

Poizkusite na vsak način. Pljuča so pljuča. Če vam odleti noge, vas se žemrčem lahko rešimo. Pripljučih je nevarna vsaka pega. In vsak dan, ki ga zamudimo, je včasih usoden.»

«Za koliko časa bi pa morala zapustiti službo?»

«Za toliko, da se docela pozdravite. Najmanj nekaj mesecov, če ne delj. To gre počasi, potem pa res nekaj odvrne. Mir, dobra hrana, dosti svežega zraka in počivanje, to reši človeka, ki samo enkrat živi. Na to mislite.»

Marija je misila na vse in odkimala.

«Doma me ne morejo imeti. Še manj pa, da bi me kam poslali.»

Zdravnik je molčal. Svojo dolžnost je opravil. Samo nov recept

je napisal, potem je povabil na slednjega bolnika k sebi. Marija je na poti v lekarino mečkala recept in toliko da ga ni razcefal.

Doma so pred počasnim umirjanjem.

«Več vam je zid kakor moje zdravje. Jaz naj poginem, da se bodo drugi kočnili tukaj.»

«Marijal.»

Oba, oče in mati, sta se zavzela nadinjeno drznostjo.

«Kar spreži», je dejal stari češ čas mirno. «Prav res te ne maram imeti na vesti. Saj ne bom dolgo žlačil zemlje. Za vas, za otroke sem postavil hišico, zame jo takoj in takoj izkopijo. Najbrž prav kmalu. Zakaj bi se potem ubijal z vami? Kar jutri ostani doma, ne branim ti.»

«Kako pa?» je mrko spraševal oče.

«Za Malči ste imeli vse, zama pa ničesar,» je izbruhnila Marija v strahu pred počasnim umirjanjem. «Več vam je zid kakor moje zdravje. Jaz naj poginem, da se bodo drugi kočnili tukaj.»

«Marijal.»

Oba, oče in mati, sta se zavzela nadinjeno drznostjo.

«Kar spreži», je dejal stari češ čas mirno. «Prav res te ne maram imeti na vesti. Saj ne bom dolgo žlačil zemlje. Za vas, za otroke sem postavil hišico, zame jo takoj in takoj izkopijo. Najbrž prav kmalu. Zakaj bi se potem ubijal z vami? Kar jutri ostani doma, ne branim ti.»

«Kako pa?» je mrko spraševal oče.

«Za Malči ste imeli vse, zama pa ničesar,» je izbruhnila Marija v strahu pred počasnim umirjanjem. «Več vam je zid kakor moje zdravje. Jaz naj poginem, da se bodo drugi kočnili tukaj.»

«Marijal.»

Oba, oče in mati, sta se zavzela nadinjeno drznostjo.

«Kar spreži», je dejal stari češ čas mirno. «Prav res te ne maram imeti na vesti. Saj ne bom dolgo žlačil zemlje. Za vas, za otroke sem postavil hišico, zame jo takoj in takoj izkopijo. Najbrž prav kmalu. Zakaj bi se potem ubijal z vami? Kar jutri ostani doma, ne branim ti.»

«Kako pa?» je mrko spraševal oče.

«Za Malči ste imeli vse, zama pa ničesar,» je izbruhnila Marija v strahu pred počasnim umirjanjem. «Več vam je zid kakor moje zdravje. Jaz naj poginem, da se bodo drugi kočnili tukaj.»

«Marijal.»

Oba, oče in mati, sta se zavzela nadinjeno drznostjo.

«Kar spreži», je dejal stari češ čas mirno. «Prav res te ne maram imeti na vesti. Saj ne bom dolgo žlačil zemlje. Za vas, za otroke sem postavil hišico, zame jo takoj in takoj izkopijo. Najbrž prav kmalu. Zakaj bi se potem ubijal z vami? Kar jutri ostani doma, ne branim ti.»

«Kako pa?» je mrko spraševal oče.

«Za Malči ste imeli vse, zama pa ničesar,» je izbruhnila Marija v strahu pred počasnim umirjanjem. «Več vam je zid kakor moje zdravje. Jaz naj poginem, da se bodo drugi kočnili tukaj.»

«Marijal.»

Oba, oče in mati, sta se zavzela nadinjeno drznostjo.

«Kar spreži», je dejal stari češ čas mirno. «Prav res te ne maram imeti na vesti. Saj ne bom dolgo žlačil zemlje. Za vas, za otroke sem postavil hišico, zame jo takoj in takoj izkopijo. Najbrž prav kmalu. Zakaj bi se potem ubijal z vami? Kar jutri ostani doma, ne branim ti.»

«Kako pa?» je mrko spraševal oče.

«Za Malči ste imeli vse, zama pa ničesar,» je izbruhnila Marija v strahu pred počasnim umirjanjem. «Več vam je zid kakor moje zdravje. Jaz naj poginem, da se bodo drugi kočnili tukaj.»

«Marijal.»

Oba, oče in mati, sta se zavzela nadinjeno drznostjo.

«Kar spreži», je dejal stari češ čas mirno. «Prav res te ne maram imeti na vesti. Saj ne bom dolgo žlačil zemlje. Za vas, za otroke sem postavil hišico, zame jo takoj in takoj izkopijo. Najbrž prav kmalu. Zakaj bi se potem ubijal z vami? Kar jutri ostani doma, ne branim ti.»

«Kako pa?» je mrko spraševal oče.

«Za Malči ste imeli vse, zama pa ničesar,» je izbruhnila Marija v strahu pred počasnim umirjanjem. «Več vam je zid kakor moje zdravje. Jaz naj poginem, da se bodo drugi kočnili tukaj.»

«Marijal.»

Oba, oče in mati, sta se zavzela nadinjeno drznostjo.

«Kar spreži», je dejal stari češ čas mirno. «Prav res te ne maram imeti na vesti. Saj ne bom dolgo žlačil zemlje. Za vas, za otroke sem postavil hišico, zame jo takoj in takoj izkopijo. Najbrž prav kmalu. Zakaj bi se potem ubijal z vami? Kar jutri ostani doma, ne branim ti.»

«Kako pa?» je mrko spraševal oče.

«Za Malči ste imeli vse, zama pa ničesar,» je izbruhnila Marija v strahu pred počasnim umirjanjem. «Več vam je zid kakor moje zdravje. Jaz naj poginem, da se bodo drugi kočnili tukaj.»

«Marijal.»

Oba, oče in mati, sta se zavzela nadinjeno drznostjo.

«Kar spreži», je dejal stari češ čas mirno. «Prav res te ne maram imeti na vesti. Saj ne bom dol

„Lov na Eichmanna“ v Nemčiji prepovedan

Civilno sodišče v Bonnu je prepovedalo nadaljnjo prodajo knjige Simona Wiesenthala - Lovil sem Eichmanna« na vsem področju Zahodne Nemčije. Založnika Siegberta Mohna je sodišče pozvalo, naj iz knjige iztrga strani, na katerih opisuje avtor podrobnosti grozodejstev proti Židom in sovjetskim državljanom, ki so jih zagrešili leta 1941 posebni oddelki Ukrajincev, ki so bili dodeljeni bataljonu -Nachtigall« nemške vojske pod poveljstvom bivšega majorja Oberlaenderja, ki je bil še do konca lanskega leta član Adenauerjeve vlade.

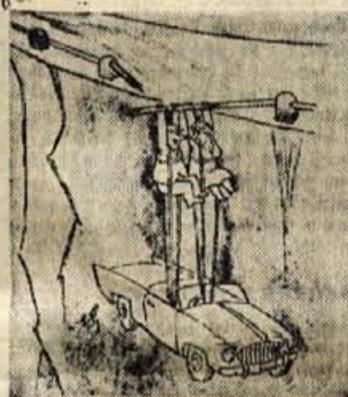
Kot je znano, je sodišče oprostilo Oberlaenderja krivde, ki mu jo pripisuje -Združenje preganjancev nacističnega režima- z motivacijo, da oboženemu ni mogoče dokazati dejanj, ki mu jih prinsicajo.

Filmi groze

Na zahodu so posebno privlačen magnet za kino blagajne tako imenovani »filmi groze«, z raznimi grozodejstvi, zločini, pošastmi in strahovi, znani pod geslom »samo za močne živeče«. Ker se je pokazalo, da ti filmi zelo škodljivo vplivajo posebno na manjše otroke, bodo v Franciji prepovedali obiskovati te filme otrokom pod 13 leti. Cenzurna komisija, ki bo določala, kateri filmi naj bodo prepovedani, bo sestavljena iz sociologov, psihologov, zastopnikov mestnih uprav in staršev.

Zložljivi drogovи za svetilke

Izdelovali so jih začeli v Sovjetski zvezi, služili pa naj bi razsvetljavo na velikih gradbiščih, kjer se delo tudi ponoči ne ustavi. Drogovi merijo 21 metrov v višino, nosijo pa po šest močnih žarometov. Ko jih zložijo, merijo le

»Odlični so ti varnostni pasovi! Ce bi jih ne imela, bl bilo z avtom že konec...«

**Za udobnejši pogled
v želodec**

Kadar morajo zdravniki pogledati v človeški želodec, uporabijo gastroskop, toga in precej debele cev, ki jo potisnejo v požiralnik. To je seveda za pacienta precej neprijeten postopek, zelo verjetno pa je, da ga bomo že v kratkem času zamenjati s precej bolj prikladno napravo.

Na fizikalnem institutu Tehniške visoke šole v Göteborgu so izdelali gibljivo cev za prenos slik. V njej je preko 30.000 zelo tankih steklenih cevk, ki merijo v premeru le 50 mikronov, torej toliko, kot nit v ženski nylon nogavici. Vse cevke imajo dvojne stene, iz dveh vrst stekla različnima lomnima količinkoma. Po vsaki izmed cevki se svetloba širi tako, kot to določa popolni odboj — odbija se na meji med obema vrstama stekla. Na drugem koncu cevi nastane zato slika, ki jo sestavlja preko 30.000 bolj ali manj svetlečih točk, torej slika, ki po kvaliteti nekako ustreza sliki na sprejemniku.

»Po zadnji vejni gredci otroci samo tako še na sprehod.

20 kg poročnih prstanov so ukradli gangsterji v Marseillu

Iz neke tovarne nakita v Marseille so neznani nepridipravljeni ukradli 20 kg zlatih posušnjih

prstanov v vrednosti 400 tisoč frankov.

karji, ki so se ponoči splazili v tovarno. Prisilili so ga, da jih odprl jekleno blagajno in jim izročil vso zaloge prstanov. Nato so gangsterji pobegnili s svetlozelenim avtomobilom.

Vivien Leigh spet pred filmsko kamerou

Po večletni odsotnosti se je priznana igralka Vivien Leigh vrnila v filmske ateljeje, da bi upodobila glavno junakinja v ekranizaciji drame *Tennessee Williamsa* »Rimsko pomlad go spe Stone«. Njen partner je mladi ameriški igralec Warren Beatty, v eni glavnih vlog pa nastopa še odrska zvezda iz Los Angelesa, vdova komponista Kunta Welia, Lotte Lenja. Za

družbo Assoc. British režira John se Quintero. Ob tej prilnosti ugojavljajo opazovalci povečano sproščenost tako britanske publike kot cenzure, saj še pred nekaj leti ni bilo niti misliti, da bi film s tako temo lahko zagledal luč sveta v tamkajšnjih studijih. Williamsova drama je bil namreč prvič uprizorjena že leta 1987.

10 NAGRAJ

Uredništvo »Glasa« je za reševalce prvo-majske nagradne skandinavske križanke pripravilo

- enarnih nagrad, in sicer:

  1. nagrada 3.000 dinarjev
  2. nagrada 2.000 dinarjev
  - 3.— 5. nagrada po 1.000 dinarjev
  - 6.—10. nagrada po 500 dinarjev

Rešitve pošljite na uredništvo do vključno
11. maja 1961, javno žrebanje pa bo v prostorijah
uredništva v petek, 12. maja ob 16. uri.

Dobro sutojno! — Sedite!

Pred 1. majem

1. maj — Praznik dela, je praznik vseh tistih, ki si s svojimi lastnimi rokami in umom služijo krib in ustvarjajo dobrine vsemu človeštvu. To je praznik delavcev vsega sveta, pa naj bodo pripadniki kateregakoli naroda, naj bodo črni ali beli, naj živijo v tej ali oni državi. 1. maj je tudi vā — pionirski praznik, saj tudi vi delate na svoj način, ko se učite in tako prizavljate za živiljenje in delo, s katerim boste koristili svoji domovini.

V teh dneh sta se v Žoli gotovo pogovorili o tem, zakaj praznjujemo Praznik dela prav prvega maja, govorili ste o trdem živiljenju, ki je napotilo delavce pred mnogimi desetletji, da so se borili proti svojim delodajalcem za boljše delovne pogoje, proti brezobzirnemu izkorisčanju. Tedaj ne smete pozabiti, da je vedno ni vsem delavcem po svetu takoj kot je delavcem v novi Jugoslaviji. V mnogih delželah delajo že večno po 12 in več ur na dan. V nekaterih azijskih in afriških delželah kapitalisti silijo del v tovarnah celo majhne otroške. Marsikie po svetu so še tisoči brezposelnih in njihove družine so lačne.

Nam se ni treba več boriti za osmerni delavnik in proti brezposelnosti. Za vse, ki želijo delati, je pri nas dela dovolj. Mi se sedaj trudimo, da bi vilo delo v naših tovarnah čimlaže in da bi čimveč naredili. To nam bo tudi uspelo, saj sami upravljam naše tovarne.

Ob 20-letnici vstaje**Kako je Momčilo praznoval prvi maj**

To se je zgodilo zadnje dni meseca aprila 1942. leta v Liki. Sestajali so partizani Momčilo Milošević, ki je danes kapitan vojnega letalstva, je bil borcev v bataljonu Velebit. Bataljon se je takrat boril v Liki. Sovražniki so hudo napadali majhne vasičke v tem siromašnem koncu naše domovine, požigali domove in ropali živino. Ljudje pa so trpeli mráz in lakoto in mnoge so tudi pobili.

Tedaj je bataljon Velebit dobil nalog, da reši prebivalce Like iz stiske in prežene fašiste iz njihove deželice. Bataljon je sklenil, da bo to težko nalogo opravil kolikor mogoče dobro in teme lito, da bi tako z zmago proslavil prvi maj. Tudi Momčilo je sklenil, da se bo odločno boril.

In zares, borba se je odvijala načinno po načrtu poveljstva in partičani so zmagovali. Čeprav so bili v tični času že zelo slabo oboroženi, imeli so namreč samo tista oružje, ki so ga iztrgali iz sovražnikovih rok. Zato je bila vsaka puška, vsaka bomba in vsak naboj velika dragocenost.

Tudi gospodarjenja se je treba učiti

Tudi na Gorenjskem po lanski pionirske akciji mladih zadružnikov skorajda ni osnovne žole, na kateri ne bi smeli tudi pionirske zadruge. Te se ukvarjajo z najrazličnejšimi dejavnostmi. Tako smo pred mesecu pisali o pionirski zadruzi na osnovni Žoli v Bohinjski Bistrici, katere člani izdelujejo tehnične izdelke; pred kratkim smo vas seznanili z delom pionirjev-zadružnikov na osnovni Žoli v Predsaljah, ki se ukvarjajo z perutinarstvom, danes pa si ogledimo še pionirske zadruge v Cerkljah.

Kot mnoge druge, je bila tudi ta zadruga ustanovljena v lanskem letu. Sedaj ima 139 članov in svoj upravni odbor, ki ga sestavljajo pionirji, predstavniki kmetijske zadruge in člani šolskega odbora. Pionirji vodijo zadružno sami, odrasli jih pri delu le pomagajo s potrebnimi navesti.

Cerkljanski pionirji so se odločili, da bodo zasadili črni ribez. — Na skrajnem hektaru zemlje, kolikor jo imajo sedaj, so zasadili okoli 1000 sadik črnega ribeza, kot vmesno kuluro pa bodo posadili še krompir. Sadike so sicer sedaj še majhne, klubu temu kaže, da bo že letos pridek kar dober. Seveda, ce ne bo posebe, ki je hud sovražnik črnega ribeza. V prihodnjih letih upajajo, da bodo letno pridelali vsaj 1000 kilogramov ribeza in že preprost račun nam lahko pove, da ima cerkljanska pionirska zadružna vse izgleda za dober finančni uspeh. Član upravnega odbora, tovarš Kalan je pionirje pohvalil, da

gnoja, ki so ga cerkljanski kmetovalci pionirjem radi odstopili, saj jim tudi oni želijo, da bi bilo gospodarjenje njihove zadruge kar najbolj uspešno in da bi se pri tem kar največ naučili. — Seveda se tem željam pridružujemo tudi mi in bomo zelo veseli, če bo pridek dober in bo tako dovolj denarja za uresničitev vseh predvidenih načrtov.

Za pionirske igre v Tržiču**Na Žoli „Heroja Bračiča“ izdajajo pionirji glasilo „Obveščevalec“**

Vsi jugoslovanski pionirji so se letos vključili v veliko skupino „Pionirske igre“, s katero bodo prispevali svoj delež k priznanju 20-letnice vstaje jugoslovenskih narodov. Tudi pionirji v Tržiču pri tem ne bodo zaostajali. — Na vseh osnovnih Žolah imajo vrsto krožkov, ki so že ob pričetku leta izdelali obširne programe dela, ki jih sedaj pridno izpoljujejo.

V Tržiču je bil tako kot v drugih občinskih središčih ustanovljen tudi občinski odbor Pionirskih iger in njegova predsednica Slavica Nečmer nam priporovedovala o programu in nalogah tega odbora. Glavna njegova naloga je, da nudi pionirjem pomoč pri njihovih prireditvah, da solarni prekrški tovariše, ki lahko pionirjem kar največ povedo o preteklih dogodkih v Tržiču, predvsem o NOB in povojni obnovi, nadalje odbor skrb, da se tudi čimveč pionirjev udeleži prireditv, ki jih prirje odbor za pravljeno 20-letnico vstaje. Odbor PI je za pionirje predvidel veliko priznanje na Veterenu, kjer je bila ustanovljena Tržiško-kranjska četa, vstop sportnih in drugih tekmovanj ter prireditv. Tržiški pionirji so se lotili ene pomembne naloge — zbiranja gradiva za Muzej NOB. Tega namenjujajo v Tržiču odprtive v jeseni. Tovaršica Nečmerova nam je povedala, da so prav posebno veliko gradiva zbrali učenci osnovne Žole Heroja Bračiča. — Mladinski komitet v pionirski štab Staveta Bečana na tej Žoli izdajata svoje glasilo „Obveščevalec“, v katerem pišejo o svojem delu v okviru Pionirskih iger. List bo kronološko zajel vsa tri obdobja Pionirskih iger, urejuje pa ga propagandno-dopsniški krožek.

Prva številka Obveščevalca primaša razen prvega dela programa prireditv Pionirskih iger tudi obširni prispevki zgodovinskega krožka, ki so ga člani

krožka napisali po razgovoru s tovaršem Mihom Karom, ki jim je priporovedoval svoje spomine iz NOB, nadalje načelar občinskega odbora Pionirskih iger za udeležbo na razstavi likovnih, literarnih, tehničnih in foto izdelkov, ki bo ob koncu prihodnjega meseca, v rubrikah »Naši reporterji spremljajo v poročaju in »Kotiček naših najmlajših« pa 20 krajših sestavkov, ki so jih prispevali sodelavci iz vseh razredov.

Prva takšna prireditv je bila na vrsti v Bohinjski Beli, zatem na Bledu in končno v Ribnem in Gorjah. Na vseh teh javnih nastopih je odgovarjalo na različna vprašanja iz domače zgodovine in književnosti okoli dve sto pionirjev. Različne teme iz zgodovine NOB v domačem kraju pa je v pripravah na javna prireditve proučevalo nad 1000 pionirjev in mladincev vseh Žol v občini. — Povedati moramo, da je bila to doslej ena najuspešnejših akcij v delu z mladino, kar so jih izvedli v blejski občini minula leta. Največji uspeh je prav v tem, ker so priprave zajele to-

Cerkljanski pionirji so zasadili okoli 1000 sadik črnega ribeza.

Ob javnih prireditvah v blejski občini**Moj kraj v NOB**

V dneh od 15. do 19. aprila so se v počasitev 20-letnice vstaje zvrstile v krajih blejske občine prireditve Spoznavanje svoj kraj v NOB. Pripravljeno je bilo 20-letnico občinstvom NOB, nadalje s podelovanjem učiteljev v občinskem odboru za pionirske igre.

Prva takšna prireditv je bila na vrsti v Bohinjski Beli, zatem na Bledu in končno v Ribnem in Gorjah. Na vseh teh javnih nastopih je odgovarjalo na različna vprašanja iz domače zgodovine in književnosti okoli dve sto pionirjev. Različne teme iz zgodovine NOB v domačem kraju pa je v pripravah na javna prireditve proučevalo nad 1000 pionirjev in mladincev vseh Žol v občini. — Povedati moramo, da je bila to doslej ena najuspešnejših akcij v delu z mladino, kar so jih izvedli v blejski občini minula leta. Največji uspeh je prav v tem, ker so priprave zajele to-

jih mladi kandidati zmogli in odgovarjali zelo izčrpno.

Pribivalci vseh krajev, koder so bile prireditve, so pravzaprav privrženi slišali temeljite in izčrpne opise dogodkov v NOB, in to iz ust najmlajših. Ker so večinoma še žive pricte teh dogodkov, so bili seveda tudi dokaj kritični. — Doračajoča mladina bo našlo preteklost, zlasti pa zgodbino NOB, znala ceniči tem bolj, če jo dobro poznala. Prav v tem pa je tudi mladina imela zares polne roke dela.

Občinska prireditv je bila na vrsti v Bohinjski Beli, zatem na Bledu in končno v Ribnem in Gorjah. Na vseh teh javnih nastopih je odgovarjalo na različna vprašanja iz domače zgodovine in književnosti okoli dve sto pionirjev. Različne teme iz zgodovine NOB v domačem kraju pa je v pripravah na javna prireditve proučevalo nad 1000 pionirjev in mladincev vseh Žol v občini. — Povedati moramo, da je bila to doslej ena najuspešnejših akcij v delu z mladino, kar so jih izvedli v blejski občini minula leta. Največji uspeh je prav v tem, ker so priprave zajele to-

precej težke in obsežne, pa vendar so

PONEDELJEK, 1. maja
8.00 Prenos prvomajskih parade
18.00 Orkester Mantovani igra skladbe velikih mojstrov

18.30 Jugoslovanski znanstveni in tehnični izsledki

19.00 TV pregled

19.30 Koncert mladih glasbenikov

20.00 TV dnevnik

20.15 Tedenski sportni pregled

20.30 6. slavnostnih povabil — glasbeni oddaji

21.30 Prvenstvo Evrope v košarki

TOREK, 2. maja

15.00 Prenos motodirk iz Crikvenice

17.30 Prvenstvo Evrope v košarki

20.00 TV dnevnik

20.30 Glasbeni film

21.00 Prvenstvo Evrope v košarki

SREDA, 3. maja

16.00 Prvenstvo Evrope v košarki

18.00 Pionirski mozaik

18.45 Film iz serije nuklearna energija

19.00 Cos, ljudje in dogodki

20.00 TV dnevnik

20.15 Dokumentarni film

20.30 Crni Orfej — celovečerni film

22.00 Prvenstvo Evrope v košarki

CETRTEK, 4. maja

9.00 TV v Žoli

16.00 Prvenstvo Evrope v košarki

17.30 Oddaja za najmlajše

18.00 Zgodba o ptici, ki ni hotela peti — poljska slikanica

18.10 Kuharski nasveti

18.30 TV film iz serije Robin Hood

19.00 Razvoj avtomobila

19.30 TV obzornik

20.00 TV dnevnik

20.20 Rezerviran čas

20.30 Spoznavajmo svet in domovino

21.30 Koncert godalnega kvarteta RTV Ljubljana

22.00 Prvenstvo Evrope v košarki

PETEK, 5. maja

15.40 Iz knjižnega tega

16.00 Iz filmov in glasbenih revij

16.25 Z najnovejšega repertoarja Jugoton

17.00 Od arja do arje

17.30 Glasba ob delu

18.45 Iz svetega žepa nekaj

18.55 Radilna Žola za najšlo stopnjo

19.25 Poljščak so možnosti

19.45 Počitki pri načinu

20.00 Po svetu jazz

20.30 Koncert pionirskih teknikov

21.30 Prvenstvo Evrope v košarki

SOBOTA, 6. maja

16.00 Prenos prvomajskih parade

18.00 Orkester Mantovani igra skladbe velikih mojstrov

18.30 Jugoslovanski znanstveni in tehnični izsledki

19.00 TV pregled

19.30 Koncert mladih glasbenikov

20.00 TV dnevnik

20.15 Tedenski sportni pregled

20.30 6. slavnostnih povabil — glasbeni oddaji

21.30 Prvenstvo Evrope v košarki

Majhen kolektiv žaga Britof pri Kranju opravlja velike usluge

Tokrat smo nekaj dni pred praznovanjem prvomajskih praznikov obiskali majhen, komaj 13-članski kolektiv žage iz Britofa pri Kranju. Tja nismo zašli slučajno, saj smo že večkrat slišali razgovore med privatniki in predstavniki družbenega sektorja iz Bistrice, Kranja pa vse do Preddvora in Cerkelj, da vozijo hlodovino v razrez v Britof, kjer je tarifa za usluge skoraj najcenejša med vsemi tarifami ostalih žag daleč na okoli.

Z avtomobilom smo se komaj pripeljali do pisarniških prostorov ob žagi. Odmerjeni prostor za iztovarjanje hlodovine je skoraj premajhen.

S tamkajšnjim direktorjem smo se kaj hitro zapteti v prijeten razgovor.

Sedanja žaga je že precej stara. V pogonu so še vedno iste naprave — polnojarmenik in ostalo — ki so bile montirane že 1910. leta. Po ustrem izročilu pa so na tem prostoru žagali les že tudi prej. Menda sta bili že pred 180 leti v pogonu dve žagi — samici.

Takšna, kot je bila žaga v Britofu pred dobrimi 50 leti pa je ostala skoraj neizpremenjena vse do danes. Spremembe so le med nekdano in sedanjo organizacijo dela ter načinom upravljanja, kar ima za posledico precej večjo zmogljivost predelovanja hlodovine kot nekdaj.

Razen tega smo iz ohranjenih zapiskov povzeli naslednjo spremembo, ki je nastala na žagi v zadnjih letih z ozirom na način proizvodnje. Med tem ko je tamkajšnji kolektiv prva leta po osvoboditvi pa do vključno 1954. leta opravljal 70 % uslug in je bil s 30 % udeležen z lastno predelavo lesa, je po omenjenem letu lastno predelavo povsem opustil. Tako kolektiv sedaj že nad 6 let opravlja le usluge, kar so predvsem narekovalo dosedanje potrebe. Le-te so precej velike, zato ima kolektiv vedno precej dela, če hoče zadovoljiti koristnike uslug. Dela pa imajo zlasti letos precej, ker je bila dokaj ugodna zima in ni bilo težko voziti lesa iz gozdov. Prav zaradi tega je tudi sedaj toliko hlodovine ob žagi na zalogi za predelavo. Zvedeli smo, da je zaloga tolikšna, da je kolektiv ne bo mogel predelati prej kot v enem mesecu, čeprav dnevno lahko razreže tudi nad 18 prostorninskih metrov hlodovine. To še zlasti zaradi tega ne, ker je dnevni razrez hlodovine še vedno približno enak novemu dovozu.

Kljub temu je še vedno precej posekanega lesa v gozdu ali v naseljih (oddaljenih od žage tudi po 6 ali 10 in več kilometrov), pripravljenega za razrez, vendar je dovoz lesa na žago v Britof, ki edina opravlja usluge na precej velikem območju, precej težaven. Prav zaradi tega si kolektiv žage iz Britofa pri Kranju prizadeva, da bi si lahko nabavil prenosni stranski jarmenik (prenosno žago). To željo ima predvsem zaradi tega, da bi lahko ustregel koristnikom njihovih uslug, saj sicer delovni kolektiv nima namena večati zmogljivosti v sedanjem obratu, ki v glavnem zadostujejo potrebam. Zato kolektiv upa, da bo uspel nabaviti prenosni stranski jarmenik, saj je doslej premagal že vrsto tudi težjih težav, ki so se pojavile v zvezi z upravljanjem in organizacijo proizvodnje. Kolikšne uspehe je delovni kolektiv dosegel v zadnjih letih, pa jasno pokažejo tudi izračuni. Podjetje je bilo vsa leta doslej klub temu, da ima zelo nizke cene za usluge (le-te opravlja po vseh mogočih željah), visoko rentabilno. Dobro gospodarjenje pa mu delno omogoča že sam pogonski sistem. Žaga reže les s pomočjo vodne sile in ne električne energije, zaradi česar ima podjetje precej manjše stroške. Prav to pa je tisto, kar daje kolektivu upanje, da ima še lepo perspektivo za nadaljnji obstoj, zlasti še, ker ni nobene žage precej daleč naokoli, ki bi opravljala usluge.

n. n.

Delovni kolektiv ŽAGE BRTOF PRI KRAJU pozdravlja vsem delovnim ljudem ob 1. maju — prazniku dela — iskrene čestitke z željo, da bi imeli v prihodnje še več delovnih uspehov.

STORZIČ

Mislite na kranjski kino, na kavbojski film? Morda pa ob tem imenu mislite na strma pobocja Storžiča, s katerih prav te dni zginjajo zadnje bele snežne lise. Toda beseda je o tretjem Storžiču — o malem čevljarskem podjetju na Visokem pri Kranju, ki si je nadelo to ime. Ime marljivega kolektiva na Visokem je vse bolj znano širom po domovini, še bolj poznani pa so njegovi izdelki. Morda ste pri Gorenjki v Kranju, pri NAMA v Ljubljani ali v drugih vleblagovnicah že ogledovali njihove čevlje, morda celo kupili. Verjetno niste bili razočarani. Podjetje sploh nima reklamacij na kvalitetu. Kupci so zmeraj zadovoljni, trgovine samo urgirajo blago in v podjetju jim res ni treba skladisč za neprodano blago, kajti vse gre kar »toplo izpod rok«, kot pravijo sami.

Tradicija čevljarske dejavnosti v tem kraju je že dokaj starih, o delavcih. Povsed so bile obrtniških okvirjev. Sele prihodno. Komaj so zmagli dajatve. Predlanskim se je obrnilo na težave. Potrebovali so sredstva. Vendar ni prerašla oziroma težave. Potrebovali so sredstva.

Toda v tem času se je tam ugotovljali na sindikalnih stankih. Tako so razpravljali veliko spremenilo. Njihov delavski svet in upravni odbor sta tudi na delavskem svetu. Tekli v malibobi velikokrat razpravljali na mesec, četrletja in iz ra-

čunovodstva so jim že pokazali številke črno na belem.

Uspehi so bili lepi. Ob koncu letnega obračuna so imeli prava v 50 milijona dinarjev na razpolago.

»Razdelimo jih na plačet«, je bilo slišati nekatere.

»Ne! Kupimo rajši stroje, da bomo še več zasluzili«, so drugi še odločnje zahtevali.

Tako so tudi naredili. Vse so dali za stroje, za izboljšanje delovnih pogojev — da bi pozne lahko še več naredili in zasluzili.

Lani se je že pokazalo, da so imeli prav. Zelo so si izboljšali

prejemke. Toda še vedno jim je ostalo okroglo 7 milijonov dinarjev za nove investicije. Za letos in prihodnje leto pa imajo še večji načrt, kako bodo modernizirali podjetje. **Vso obutje bodo šivali in hkrati tudi lepili tako, da podplat v nobenem primeru ne bo mogel odpasti.**

Hkrati pa bodo močno povečali produktivnost. Ob tekočem traku, kot predvidevajo, bo 10 delavcev v osmih urah naredilo približno 70 parov čevljev. To

pa za kolektiv pomenilo približno 33.000 parov letno, kar bo velik napredek. Pred davnoma letoma je 35 delavcev (letno pov-

prej) naredilo samo 9.200 parov čevljev. Lani se je sicer kot pravijo, pa so v ospredju.

Število delavcev povečalo na 41. Vendar pa so njihovi izdelki toda obseg proizvodnje se je zelo potrebnim potrošnikom. Oni domala podvojili in dosegel takoreč dopolnjujoče serijsko proizvodnjo. Trgovine jim pošljajo v glavnem samo posebne želje kupcev. Naročila s tremi številkami so že izjema. Dostikrat morajo ugoditi in sprejeti naročilo za 20 ali 30 parov, včasih pa tudi želje posameznikov, ki hočejo čevlje po meri, po posebnih željah in potrebah. Tako oni nihajo nekje v sredini med posameznimi obrtniki in serijsko industrijsko proizvodnjo. Prav zato pravijo, da bi jih pri obveznostih ne smeli štetiti med pravo industrijo.

Toda to so razgovori na raznih sejah, v upravi podjetja in med člani samoupravnih organov. Ljudje na Visokem, v Preddvoru, v Cerkljah in v okolici, ki poznavajo ta kolektiv, pa pravijo, kako sedaj tam veliko naredijo,

kako je ta ali ona žena našla tam zaposlitve in kako tudi dobro zaslujijo. Skoraj polovica je delavk, žena, gospodin, ki so se prijavile ob stroju in danes z veseljem dela. Včasih so pravili, da je žena samo za dom!

Se veliko pa jih je, ki bi se rade tam zaposlile.

Lani so postali tudi prve svoje člane kolektiva na mojstrosko, modelarsko in splošno čevljarsko šolo. Starejše in izkušene delavke in mojstre pa nagrajujejo tako, da radi pričujejo nove delavce in jih uporabljajo za razna delovna mesta.

Precej jih je že pred upokojitvijo. Zato je v kolektivu vedno več mladih, sprehajnih in močnih delovnih rok in v tem je tudi neusahljiva moč tega kolektiva.

Ob velikem mednarodnem prazniku dela - 1. maju - pošilja

OKRAJNI LJUDSKI ODBOR KRANJ in vse množične organizacije

iskrene čestitke vsem delovnim kolektivom,
političnim in družbenim organizacijam
ter vsem prebivalcem kranjskega okraja

**Tovarna gumijevih izdelkov
Sava
Kranj**

želi ob letošnjem praznovanju 1. maja
vsem delovnim kolektivom v prihodnje
še več delovnih uspehov

Priporočamo svoje cenene in kvalitetne izdelke:
avtoplašče - potniške in tovorne, plašče za kolesa,
tehnične izdelke, klinaste jermene, transportne
trakove, prevleke valjev in koles, blago za dežne
plašče, izdelke za čevljarsko industrijo in lepila

**TEKSTILNA
TOVARNA**

**INTEKS
KRANJ**

PREDILNICA
TKALNICA
APRETURA
ŠIVALNICA

Ob 1. maju - prazniku
dela - vsem delovnim
ljudem, iskrene čestitke

Nudimo prvorazredno blago
in to: popeline, cefirje, flanele,
velveton, kanafase,
robce, odeje in flan. rjuhe

Tovarna tiskanega blaga

**Tiskanina
KRANJ**

vam nudi svoje priznane izdelke:
bombažne in stanične tkanine v vseh
modnih barvah in odtenkih. Naše
tkanine so znane na domačem in
inozemskem tržišču kot kvalitetne
po izdelavi kakor tudi po trajnosti

Vsemu prebivalstvu Gorenjske pošiljamo
ob 1. maju, prazniku dela, iskrene čestitke

PREDILNICA
SUKNČARNA
TKALNICA
BELILNICA
BARVARNA
APRETURA

TRŽIČ

**BOMBAŽNA
PREDILNICA
IN TKALNICA**

PROIZVAJA kvalitetne bombažne tkanine: surove in beljene
v širini od 70 do 200 cm, industrijsko prejo do številke Nm 30,
prejo za domačo obrt in sicer mulle, double, knitting, hardwater

Ob 1. maju iskrene čestitke vsem delovnim ljudem

Iskrene čestitke ob 1. maju

naša najstarejša in
najkvalitetnejša
tovarna obutve

**Pečo
T R Ž I Č**

nudimo vam v lastnih 86. prodajalnah širok po domovini
najnovejše modne novitete po najnižjih cenah. - Zlasti
prijetno vas bomo presenetili z novo pomladansko kolek-
cijo. - Zato si oglejte naše izložbe!

Kolektiv tovarne
kemičnih izdelkov

**OVEN
KRANJ**

pošilja vsem
delovnim ljudem
iskrene čestitke
ob 1. maju in
priporoča svoje
kvalitetne izdelke
- pomožna liva-
ska sredstva -
vsem železarnam,
livarnam in tiskar-
skim podjetjem

OBRTNO PODJETJE

**INSTALATER
KRANJ**

želi vsem svojim
poslovnim
priateljem
in vsem delovnim
ljudem
ob 1. maju
še več
delovnih
uspehov

TOVARNA

vam nudi bogato izbiro moškega perila in volnenih pletenin ob času

Cene zelo ugodne!

potošniškega sejma v Kranju

od 25. do 29. aprila v Delavskem domu v Kranju
Pri nakupu zchtevajte moške srajce in bluze pod imenom »KRIK MODE«. Za obisk se priporoča

Istočasno želimo vsem našim potošnikom zadovoljne prvomajske praznike!

tovarna perila in pletenin iz Kranja

Ob 1. maju iskrene čestitke

HOTEL *Jezero*
BOHINJ

Vsem delovnim ljudem ob 1. maju iskrene čestitke

Hotel
»POD VOGLOM«
Bohinj

Zadovoljne prvomajske praznike vam želi

GOSTINSKO PODJETJE
ČRNA PRST
BOHINJSKA BISTRICA

Iskrene čestitke ob Prazniku dela vam pošilja delovni kolektiv

HOTEL
Zlatacog
BOHINJ

KOMUNALNI SERVIS

čestita vsem delovnim ljudem

OB PRAZNIKU DELA

Delovni kolektiv trgovskega podjetja

KURIVO
KRANJ

se priporoča svojim odjemalcem za odkup premoga ter čestita vsem delovnim ljudem ob Prazniku dela - 1. maju

Ob Prazniku dela 1. maju - pošilja vsem delovnim ljudem iskrene čestitke delovni kolektiv

AVTOPROMET
KRANJ

SPLOŠNO GRADBENO PODJETJE

ČESTITA K PRAZNIKU DELA - 1. MAJU

TEHNİK
ŠKOFJA LOKA

pošilja vsem delovnim ljudem ob 1. maju iskrene čestitke

ELEKTRO KRANJ
KRANJ

VELETROGOVINA

LOKA ŠKOFJA LOKA
pošilja vsem svojim odjemalcem in dobaviteljem ob 1. maju iskrene čestitke

Standard
TOVARNA USNJA
KRANJ

čestita vsem delovnim ljudem

OB 1. MAJU - PRAZNIKU DELA

Najkvalitetnejše zidake, votlake in stropnjake izdelujejo

Tudi mi se pridružujemo čestitkom delovnih kolektivov ob 1. maju

KRANJSKE OPEKARNE
KRANJ

Najrazličnejšo konfekcijo dobite v prodajalni
VARTEKS Kranj

Iskrene čestitke vsem delovnim ljudem ob 1. maju

OBRTNO PODJETJE
»Kamnoseštvo«
KRANJ

ob 1. maju iskreno čestita vsem delovnim ljudem

TRGOVSKO PODJETJE

ELITA KRANJ

pošilja vsem delovnim ljudem ob 1. maju iskrene čestitke

Vsem delovnim ljudem in poslovnim prijateljem ob Prazniku dela iskrene čestitke delovni kolektiv tovarne rastlinskih olj in oljnih izdelkov

OLJARICA
Britof - Kranj

TRGOVSKO PODJETJE
SORA
ŽELEZNIKI nad Škofjo Loko

čestita vsem svojim odjemalcem
OB 1. MAJU - PRAZNIKU DELA

KOLEKTIV
USNJARNE
ŽELEZNIKI

čestitak Prazniku dela 1. maja

JELOVICA

proizvaja montažne hiše, vrata, okna, furnir, vezane in panel plošče, gradbene plošče jugolit itd.

Ob 1. maju - Prazniku dela - iskrene čestitke

LESNA INDUSTRIJA
Škofja Loka

Vsem delovnim ljudem ob Prazniku dela - 1. maju - iskrene čestitke

ELEKTRARNA MEDVODE

Vsem svojim gostom in vsem delovnim ljudem ob 1. maju iskrene čestitke

MESTNA SLAŠČIČARNA
IN KAVARNA KRANJ

Razpored fluorografiiranja v kranjski občini

Z ozirom na važnost borbe proti pljučnim obolenjem, je ljudski odbor Kranj na predlog Sveta za zdravstvo sprejel odlok o obveznem fluorografiiranju prebivalstva v občini Kranj, ki bo od 4. do 22. maja 1961. Odlok določa, da je udeležba obvezna za vse prebivalce v starosti nad 19 let in predvideva tudi občutne kazenske sankcije za tiste, ki se fluorografiiranju ne bodo odzvali. Stab za fluorografiiranje opozarja prebivalstvo, da bo vsak posameznik prejel poziv, na katerem bo označen točen čas in kraj fluorografiiranja. V primeru, da bo nekdo pozvan na fluorografiiranje v dopoldanskem času, takrat pa bo zadržan na službenem mestu in ne bo mogel zamenjati izmene, naj se javi istega dne v isti bazi v popoldanskem času (oziroma če prejme poziv za popoldne — naj se izjemoma javi dopoldne). Fluorografiiranje bo v mestu in na podeželju v vsaki fluorografski bazi dopoldne in popoldne. Samo v nekaterih primerih na podeželju, se bo mogel prebivalec, če bo zadržan ob času poziva, poslužiti fluorografiiranja v sosednji vasi.

VSAKDO NAJ POZIV PRINESE S SEBOJ!

Cas fluorografiiranja je razviden iz naslednje tabele:

Krajevni urad	Datum	Cas od do	Fluorografska baza	Za naselja
BESNICA	4. maja 1961	10 — 12.30	Zg. Besnica — transformator	Zg. Besnica
		14.30 — 17	Sp. Besnica — transformator	Sp. Besnica, Rakovica, Sp. Zabukovje
		10 — 12	Nemilje — transformator	Nemilje, Njivica, Podblica, Jamnik
		13 — 15	Pševno — pri šoli	Pševno, Javornik, Cepulje, Planica, Lavtrški vrh, Zg. Zabukovje
CERKLJE	9. maja 1961	9 — 14	Cerklje — transformator	
		14 — 19	pri šoli	Cerklje, Pšen. Polica, Vrsca
	10. maja 1961	10.30 — 13		Cešnjevec, Dvorje, Grad, Pšata, Ambrož, Apno, Lenart, Štiška vas, Šenturska gora, Požen, Smartin, Štefanova gora, Adegas, Prap. Polica, Trača,
	11. maja 1961	10.30 — 13		Zg. Brniki, Sp. Brniki, L. Vopovlje, Glinje, Dobrava, Vrhovlje
	10. maja 1961	11 — 13	Zg. Brniki — transformator	
GORICE	10. maja 1961	15 — 18.30	Goriče — pri gost. Lovec	Goriče, Letence, Sred. vas, Zalog, Tenetiše
		13.30 — 19	Trstenik — pri Štefetu 21	Trstenik, Pangršica, Povlje, Babni vrt, Zablje, Čadovlje
	13. maja 1961	14 — 16.30	Golnik — blok	Golnik
JEZERSKO	12. maja 1961	7.30 — 12	Jezersko — Korotan	Zg. in Sp. Jezersko
		8.30 — 13	Naklo — transformator (Legat)	Naklo, Strahinj, Pivka, Polica, Malo Naklo, Okroglo, Cegelnica
NAKLO	6. maja 1961	10 — 13	Sp. Duplje — transformator	Zg. in Sp. Duplje, Zadraga
		15 — 18	pri šoli	Naklo, Strahinj, Pivka, Polica, Malo Naklo, Okroglo, Cegelnica
	8. maja 1961	13 — 18	Naklo — transformator (Legat)	Podbrezje — transformator pri ekonomiji
		10.30 — 13	Podbrezje — transformator	Podbrezje, Bistrica, Zeje
PREDDVOR	11. maja 1961	10.30 — 13	Preddvor pri Kraj. uradu	Preddvor, Potoc, Tupaliče, Možjanca, Breg, Nova vas
		15 — 18	Zg. Bela — poleg Jekovca	Zg. Sred., Sp. Bel, Hrašč, Baselj
	13. maja 1961	9 — 11.30	Kokra — pri Kamnolomu	Zg. in Sp. Kokra
PREDOSLJE	7. maja 1961	10.30 — 13	Kokrica — pri Kult. domu	Kokrica, Ilovka, Bobovk, Šrakovlje, Tatinec, Mlaka
		15 — 18		Predoslje, Suha
	9. maja 1961	11 — 13	Predoslje — pri Kult. domu	
		15 — 17.30	Britof — pri Oljarici	Britof, Orehovlje
MAVCICE	15. maja 1961	9 — 12	Mavčice — pri Kult. domu	Mavčice, Podreča, Breg, Jama, Meja, Praške
		14 — 18		
SENCUR	5. maja 1961	9 — 12	Prebačovo — transformator	Prebačovo, Hrastje
		11 — 13	Voklo — transformator	Voklo, Voglje
	6. maja 1961	11 — 13	Senčur — Vesov vrt	Senčur, Sred. vas
		15 — 18		
TRBOJE	8. maja 1961	11 — 12.30	Senčur — Vesov vrt	Senčur
		15 — 18.30	Visoko — pri gost. Likozar	Visoko, Luže, Milje
	10. maja 1961	11 — 12.30	Olševec — pri šoli	Olševec, Hotemaže
ZABNICA	4. maja 1961	16.30 — 18.30	Trboje — transformator	Trboje, Žerjavka
		15 — 18	St. Bitnje — transformator	Zg., Sred., Spod. Bitnje
ZABNICA	5. maja 1961	14 — 17.30	Zabnica — transformator	Zabnica, Šutna

Kranj - mesto

Ulica	Datum	Cas od do	Fluorografska baza
Benedikova ulica	17. maja 1961	15 — 16	Stražišče — na igrišču Mladosti
Bičkova ulica	17. maja 1961	16 — 17	Stražišče — na igrišču Mladosti
Cankarjevska ulica	15. maja 1961	12 — 13	Tavčarjeva — za Prešern. gledališčem
Cesta Iva Slavca	12. maja 1961	15 — 16	Gospovskevska — pri Zdravstv. domu
Cesta JLA	12. maja 1961	12 — 13	Gospovskevska — pri Zdravstv. domu
Cesta Kokrškega odreda	12. maja 1961	15 — 16	Gospovskevska — pri Zdravstv. domu
Cesta Staneta Zagarja	13. maja 1961	15 — 16	Gospovskevska — pri Zdravstv. domu
Cesta na Klanec	19. maja 1961	15 — 17	Gospovskevska — pri Zdravstv. domu
Cesta 1. maja	15. maja 1961	15 — 16	Tavčarjeva — za Prešern. gledališčem
Cesta talcev	15. maja 1961	16 — 17	Tavčarjeva — za Prešern. gledališčem
Cirilova ulica	17. maja 1961	12 — 13	Stražišče — na igrišču Mladosti
Cirče	15. maja 1961	12 — 13	Tavčarjeva — za Prešern. gledališčem
Delavska cesta	17. maja 1961	15 — 16	Stražišče — na igrišču Mladosti
Dolenčeva ulica	17. maja 1961	15 — 16	Stražišče — na igrišču Mladosti
Družulovka	17. maja 1961	11 — 12	Stražišče — na igrišču Mladosti
Gasilska ulica	17. maja 1961	16 — 17	Stražišče — na igrišču Mladosti
Gorenjevaska cesta	18. maja 1961	12 — 13	Stražišče — na igrišču Mladosti
Gospovskevska cesta	13. maja 1961	11 — 12	Gospovskevska — pri Zdravstv. domu
Gradnikova ulica	13. maja 1961	12 — 13	Gospovskevska — pri Zdravstv. domu
Gregorčičeva ulica	13. maja 1961	11 — 12	Gospovskevska — pri Zdravstv. domu
Hafnarjeva pot	19. maja 1961	11 — 12	Stražišče — na igrišču Mladosti
Hujo	15. maja 1961	11 — 12	Tavčarjeva — za Prešern. gledališčem
Jahabčev prehod	22. maja 1961	12 — 13	Tavčarjeva — za Prešern. gledališčem
Jelenčeva ulica	15. maja 1961	11 — 12	Gospovskevska — pri Zdravstv. domu
Jenkova ulica	22. maja 1961	11 — 12	Tavčarjeva — za Prešern. gledališčem
Ješetova ulica	19. maja 1961	12 — 13	Stražišče — na igrišču Mladosti
Jezerska cesta	20. maja 1961	12 — 13	Gospovskevska — pri Zdravstv. domu
Kovačičeva ulica	16. maja 1961	11 — 12	Gospovskevska — pri Zdravstv. domu
Kajuhova ulica	20. maja 1961	16 — 17	Tavčarjeva — za Prešern. gledališčem

Ulica	Datum	Cas od do	Fluorografska baza
Kidričeva cesta	15. maja 1961	12 — 13	Gospovskevska — pri Zdravstv. domu
Kocjanova ulica	15. maja 1961	15 — 18	Gospovskevska — pri Zdravstv. domu
Kokrški breg	17. maja 1961	17 — 18	Stražišče — na igrišču Mladosti
Kokrški log	16. maja 1961	11 — 12	Gospovskevska — pri Zdravstv. domu
Kolodvorska cesta	18. maja 1961	11 — 12	Stražišče — na igrišču Mladosti
Komenskega ulica	16. maja 1961	16 — 17	Gospovskevska — pri Zdravstv. domu
Kopališka ulica	16. maja 1961	16 — 17	Gospovskevska — pri Zdravstv. domu
Koroška cesta	16. maja 1961	12 — 13	Gospovskevska — pri Zdravstv. domu
Kovačičeva ulica	19. maja 1961	11 — 12	Stražišče — na igrišču Mladosti
Kraščeva ulica	16. maja 1961	11 — 12	Gospovskevska — pri Zdravstv. domu
Križnarjeva pot	18. maja 1961	16.30 — 17.30	Stražišče — na igrišču Mladosti
Krožna ulica	17. maja 1961	16 — 17	Gospovskevska — pri Zdravstv. domu
Kurški pot	17. maja 1961	17 — 18	Gospovskevska — pri Zdravstv. domu
Kutinova ulica	19. maja 1961	12 — 13	Stražišče — na igrišču Mladosti
Levstikova ulica	17. maja 1961	15 — 16	Gospovskevska — pri Zdravstv. domu
Likožarjeva ulica	17. maja 1961	16 — 17	Gospovskevska — pri Zdravstv. domu
Ljubljanska cesta št. 1 — 8	19. maja 1961	11 — 13	Stražišče — na igrišču Mladosti
Ljubljanska cesta št. 9 — 39	18. maja 1961	16.30 — 17.30	Gospovskevska — pri Zdravstv. domu
Luznarevska ulica	17. maja 1961	12 — 13	Stražišče — na igrišču Mladosti
Maistrov trg	22. maja 1961	11 — 12	Gospovskevska — pri Zdravstv. domu
Mandelčeva pot	17. maja 1961	12 — 13	Tavčarjeva — za Prešern. gledališčem
Mladinska ulica	17. maja 1961	11 — 12	Gospovskevska — pri Zdravstv. domu
Nartnikova ulica	20. maja 1961	11 — 12	Stražišče — na igrišču Mladosti
Na skali	17. maja 1961	15 — 16	Gospovskevska — pri Zdravstv. domu
Oprešnikova ulica	22. maja 1961	11 — 12	Tavčarjeva — za Prešern. gledališčem

Vse bralce in natočnike obveščamo, da bo zaradi prvomajskih praznikov prihodnja številka „Glasa“ izšla v soboto, 6. maja

MALI OGLASI

PRODAM

Zaradi sellite ugodno prodam kuhinjsko pohištvo, kavč, radio aparat -Savica- in otroški vozilek (kombiniran). Naslov v upravi lista.

MELBROSIN - preparat čevljenega prahu in matičnega mlečka (GELEE ROYALE), garantirano znanstveno stabiliziran, proizvod MELBRO-COOP (Zavod za čebelarstvo - Kalnik) dobite v vseh lekarnah. Lekarne, ki preprata Še nimajo, naj ga nabavijo pri -Kemofarmaciji-

1214

Prodam 3 ha travnika na Mlaki po nizki ceni. F. K., Delavska 39, Kranj

1609

Prodam enoslanovanjsko hišo pripravno za obrtnika. Naslov v oglašnem oddelku

1611

Prodam popolnoma nov vzdijljiv štedilnik. Naklo 47

1621

Prodam pianino. Ogled dopolnje. Naslov v oglašnem oddelku

1629

Prodam Fiat 1100 E 54. Informacije na tel. Radovljica 306

1645

Hotel Jelovica

BLED

čestita vsem delovnim kolektivom ob

Prazniku dela

ČP „Gorenjski tisk“ Kranj

PRODAJA

Iz svojih osnovnih sredstev

FIAT 1100 letnik 1960

Pravico do nakupa

imajo gospodarske organizacije in ustanove

Ogled avtomobila v prostorih ČP Gorenjski tisk“

Licitacija bo 15. maja ob 9. uri dopoldne v prostorih ČP „Gorenjski tisk“ Kranj

Vsem odjemalcem in vsem dobaviteljem ter vsem delovnim ljudem pošilja

OB 1. MAJU ISKRENE ČESTITKE

Vino Kranj

podjetje z alkoholnimi in brezalkoholnimi pičičami vseh vrst

ROLETA

mizarstvo KRANJ

čestita svojim odjemalcem ob prazniku dela - 1. maja

in se priporoča

izdeluje:

okenske rolete - lesene drvenilne in platilne mizarske izdelke Šolsko pohištvo vrine garniture mize za namizni tenis in druge finane proizvode

OBVEŠČEVALEC

Prodam dobro ohranjen »Topolino« - karoserija avtomobila B. Naslov v oglašnem oddelku 1661

Prodam skoraj novo Rogovo moško kolo s prestavami. Kosej, Hotemo 44, Preddvor

2 NSU motorja 98 ccm, obnovljena, prodam za 30.000 dinarjev. Naslov v oglašnem oddelku 1663

Vseljivo dvosobno stanovanje prodam. Ponudbe oddati pod »Stanovanje« v oglašnem oddelku

1684

Malo rabljen plinski štedilnik prodan po ugodni ceni. Naslov v oglašnem oddelku

1685

Sivalni stroj -Singer- ugodno prodam. Sajovic Lovro, C. St. Zaggarja 2, Kranj

1686

Prodam stoječo stelo ob kamionski cesti. Naslov v oglašnem oddelku

1687

Prodam dobro ohranjeno damsko kolo s prestavami znamke »Julija«. Naslov v oglašnem oddelku

1688

Prodam motorno kolo -Puch- 175 ccm. Ažman Adolf, Strahinj 34, Naklo

1689

Prodam Fiat Zastava 600. Strahinj 12, Naklo

1670

Prodam Lambretto LD 150 ccm. Zveznik Peter, Mavčiče 10, Smednjak

1671

Stručnico za les, tudi s pripadajočim orodjem, poceni prodam. Dernič Marija, Lancovo 3, Radovljica

1654

Kuhinjsko pohištvo prodam zaradi sellite. Partizanska 2, Kranj

1655

Prodam malo rabljeno Rogovo športno kolo. Podreca 11, Smednjak

1656

Vespo, se dobro ohranjeno, prodam. Naslov v oglašnem oddelku

1657

Ugodno prodam motorno kolo DKW 350 ccm, starejši tip. Rovt 8, Podmart

1658

Gostilna pri »Zlati ribi« v Kranju obvešča potrošnike, da prodaja pristina Štajerska vina: rdeče, belo in črno na dom po din 200 za liter. Se priporoča gostilničarka

1659

DKW 250 cem letnik 53 in nadomestne dele za Vespa 53, 54 v odličnem stanju prodam. Jezerška 58, Kranj

1660

Prodam komfortno, dva in pol sobno, vseljivo stanovanje v Kranju. Pismene ponudbe oddati pod »Mirna stranka«

1672

Prodam nov desni vzdijljiv štedilnik na 2,5 plošči in pečna vtratka 50 krat 60 cm. Suha 13, Skofja Loka

1681

Prodam baterijo za reje plišanec in 2 umetni kolidji. - Cena ugodna. Naslov v oglašnem oddelku

1682

Prodam 1000 kg sena. Srednje Bitnje 30

1683

Prodam 90-ličarski kotel za kuhanje svinjske krme z litom kapo in vijakom za pritrivitev. Naslov v oglašnem oddelku

1684

Prodam seno in deteljo. Posavce 12, Podmart

1685

Prodam pohištvo za kmečko in dnevno sobo, polico za shrambo 2,5 krat 2,5 m in velik vrtni sendnik. Gregorčičev 5, Kranj

1686

Prodam vino ograjo - 52 m mreže v olvirjih z železnicimi stebriči. Skofjeloška 9, Kranj

1687

KUPIM

Vožnje in čebelni vošek pristni odkupuje po najvišjih dnevnih cenah Zavod za čebelarstvo, Ljubljana, Miklošičeva 30

1342

Kupim 2 ali 3 sobno komfortno stanovanje v Kranju. Ni potrebna takojšnja vselitev. Ponudbe oddati v oglašnem oddelku pod »Mirna stranka«

1613

OSTALO

Sprejemem gospodinjsko posodočno k trdičarski družini. Ponudbe oddati v oglašnem oddelku

1674

GELEE ROYALE - MATICNI MLECEK, garantirano znanstveno stabiliziran proizvod Zavoda za čebelarstvo dobite v vseh lekarnah. Lekarne, ki preprata Še nimajo, naj ga nabavijo pri -Kemofarmaciji-

1214

Iščem žensko za 4-urno dopolnješko pomoč pri gospodinjstvu za manjšo družino. Kosišlo in lepa nagrada. Ponudbe oddati v oglašnem oddelku pod »Tako«

1639

Izurjeno pletiljo za nekaj ur dnevno, dopoldne all popoldne, rabim. Naslov v oglašnem oddelku

1640

Stirinšestdesetletni, visokokvalificiran, zell dobrošrno ženo - dobro gospodinjo. Ponudbe oddati v oglašnem oddelku pod »Do 50 let«

1674

Kuhinjsko pomočnico sprejemem tako. Ponudbe poslati Vajenskemu domu Kranj, Tomšičeva 44

1675

Tovarniškemu delavcu ali delavki nudim hrano in stanovanje za pomoč na kmetiji. Naslov v oglašnem oddelku

1676

Pred trgovino Gorenjska sešč našel žensko kolo. Lastnik ga dobri pri vratarju Gorenjskega tiska

1677

Vsakomur, ki je kjerkoli in kadarkoli v borbi s stihijo gorenjskih voda, v veselju in trpljenju ter končno po smrti stal mojemu nepozabnemu braču Jožku ob strani, izrekam nepozabno spoštovanje. - Mikič Tonko

1678

Upokojenec z ženo želi mesični oskrbnika v kakšni planinski koči ali izletniški koči. Ponudbe poslati pod »Upokojence«.

1679

Iščem inštruktorja za matematično drugačno letnika gimnazije. - Naslov v oglašnem oddelku

1680

OBJAVE

OBJAVA

V SOBOTO, 29. APRILA 1961

bodo vse trgovske poslovnične odprtne tudi popoldne z običajnim opoldanskim odmorom, kot vsak običajen delavnik.

V NEDELJO, 30. APRILA 1961

bodo vse prodajalne odprtne kot običajno ob sobotah, razen mesnic, od katerih bosta odpri le dve dežurni v Kranju.

V PONEDJELJEK, 1. MAJA 1961

bodo vse prodajalne zaprte, razen ena prodajalna delikates (odprtia ob 6. do 21. ure) v Kranju.

V TOREK, 2. MAJA 1961

bodo dopoldne v mestih odprtne žurne traffe, prodajalne sadja in zelenjave, mlekarne, mesnice in Delikates v Kranju ob 6. do 21. ure.

V SREDO, 3. MAJA 1961

bodo dopoldne v mestih odprtne žurne traffe, prodajalne sadja in zelenjave, mlekarne, mesnice in Delikates v Kranju ob 6. do 21. ure.

bodo dopoldne v mestih odprtne žurne traffe, prodajalne sadja in zelenjave, prodajalne kruha in po ena delikatesne trgovine. Mesnice bodo odprtne kot vsako običajno sredo.

V nedeljo, 30. aprila, bodo obretnice delavnice odprtne od 6. do 14. ure tako, tudi brivnice in česalnice, 1. 2. in 3. maja bodo obretnice delavnice zaprte in prav tako tudi brivski frizerski obrati razen tistih, kjer delajo v dveh izmenah. V teh primeru bo druga izmena delala v sredo, 3. maja od 6. do 14. ure.

Trg. zbor. za okraj Kranj

Obrino komunalna zbornica

Kranj

OBJAVA

TEHNIKA TEKSTILNA SOLA V KRAJNU vabi vse svoje doseganje absolvente in tudi druge prijatelje zavoda na praznino 30-letnega obstoja sole, ki bo v soboto, 13. maja, ob 19. uri. Po praznini bo modna revija in tovarški večer za vse prebivalce. Vabilne tudi sproge absolventov. Posebna vabila so bila razposlana preko DITTIS, dobe pa se še na zahtevo v tajništvu Tehnične tekstilne sole v Kranju.

OBVESTILO

Solski center za kovinsko strojno in obrt lesne proizvodn

V naših delovnih kolektivih

TELESNA VZGOJA - RAZVEDRILO DELAVEC!

REKREACIJSKI ŠPORT NAJ BI SE RAZVIJAL V TREH SMEREH

BORBA ZA CIMVEČJO STORILNOST IN Z NJO ŽELJA PO VECJEM ZASLUZKU, POSTAVLJA DELOVNEGA CLOVEKA PRED DOKAJNSJE FIZICNE PA TUDI PSIHICNE NAPORE, NE GLEDE NA TO ALI OPRAVLJA TEŽKO DELO ALI PA CE Z VENOMER PONAVLJAJO CINI SE GIBI STREZE STROJU.

ZATO, DA BI DELAVEC LAZE IN USPESNEJE OPRAVLJAJ SVOJE DELO, DA BI BIL PRI TEM SPRETNEJSI, DA BI BOLJ SMOTRNO UPORABLJAL SVOJE MOCI, DA BI BIL BOLJ ZDRAV, DA BI MU TELESNA IZURJENOST, VZDRZLJIVOST IN UTRUJENOST OMOGOCILA CIMVEČJO VARNOST PRI DELU IN V MNOGOCEM POSREDOVALA PSIHICNO SPROSTITEV IN OSOBNO ZADOVOLJSTVO, SE JE PORODILA V SVETU POSEBNA ZVRST TELESNIH VAJ IN SPORTNE DEJAVNOSTI, KI JI PRI NAS PRAVIMO SPORTNA REKREACIJA, V POSEBNI OBLIKI PA TUDI PROIZVODNA GIMNASTIKA. OBE DEJAVIŠTI PRI NAS SE NIMATA VELIKE TRADICIJE, MEDTEM KO STA V MNOGIH DRŽAVAH ŽE MOČNO RAZSIRJENI IN SE RAZVJATA NA CISTO ZNANSTVENIH TEMELJIH.

Vsekakor so doseganja prizadavanja mnogih delovnih kolektivov na Gorenjskem, in tudi športnih organizacij, že rodila nekaj sadu. Zlasti se je razvila športna dejavnost z organiziranjem raznih tekmovanij v delavskih športnih igrah. Ker pa je povprečno število ljudi, ki se redno udejstvujejo, že razmeroma nizko, moramo to sedanjno dejavnost vzeti predvsem kot začetno, ki pa je zelo dragocena, saj daje temeljne izkušnje in tudi podlago na načrtino in bolj smotorno delo na tem področju.

Obiskali smo nekatere delovne kolektive, in katerih vam smo skrupska prikazati, kako imajo razvit razvedriliški šport med delavci. Morda bodo ti podatki najbolj točni za zimske delavsko športne tekme, saj je bila pred nedavnim zaključena letosnjka smučarska sezona.

V ISKRI VSESTRANSKO AKTIVNI

Kranj — V tem delovnem kolektivu so pravzaprav doma skoraj vsi kranjski vrhunski športniki, bodisi nogometni, atleti, rokometni in drugi. Razen tega imajo med svojim delovnim kolektivom precej ljudi, ki se ukvarjajo s športom kot razvedriliški. Kar poglejmo, katera športna paša prevladujejo med delavci v Iskri.

Letosnjega sankaškega tekmovanja se je udeležilo preko 50

delavcev. Pravijo, da bi bila udeležba še večja, če bi se tekmovanja udeležila tudi mladina. Sedaj so nastopili predvsem starejši. Tudi tekmovalki bi bilo lahko precej več. Letos so organizirali tradicionalno smučarsko prvenstvo Iskre na Joštu. Sodelovalo je preko 50 članov delovnega kolektiva. Vsekakor pa je bila osrednja letosnja športna prireditve za delavce Iskre tekmovanje v alpskih disciplinah v okviru poslovne združenja »Avtomacija«, kjer je nastopilo preko 130 tekmovalcev.

V Iskri se ne ukvarjajo samo z zimskimi športi. Prav za začetek letne sezone so otvorili prenovljeno rokometno igrišče in organizirali turnir, ki so se ga udeležile vse gorenjske rokometne ekipe.

Razveseljivo je to, da vsako dopoldne med malico delavci na tem igrišču igrajo rokomet, ali odbojko na bližnjem odbojkarskem igrišču. Kadar je nogometno prvenstvo tovarne, sestavijo tudi pet nogometnih moštva, ne smemo pa pozabiti strelcev in seveda zelo aktivnih športnikov. Da je športna dejavnost v Iskri tako razvita, gre seveda vse priznanje sindikalnih podružnic, ki res skrbijo za razvedriliških delavcev.

V PLANIKI SPORTNO DRUŠTVO

Ce gremo od tovarne Iskra po cesti ob Savi naprej, pridemo do tovarne čevljev »Planika«. Tu prav v tem času vidiš lahko prenapete medobratne nogometne tekme. Povedali so, da sodelujejo na njih kar 60 nogometnih delavcev. Razen tega pa ima ekipa tekmuje v gorenjski nogometni ligi. Planiki je edino podjetje na Gorenjskem, ki ima organizirano športno društvo. Razen nogometov so v Planiki zelo aktivni kegljičarji, saj sodelujejo v krožkovnem

tekmovanju kar z dvema ekipama. Sahisti, teh je 20, so vključeni kot samostojna sekcija v Šahovskem društvu Kranj. Ne smo pozabili na smučarje, saj jih v smučarski sekciji deluje preko 35. Strelski sekcije pa so ustavili prav sedaj. Za tekmovanja in za razvedriliški šport imajo v Planiki vsako leto na razpolago okoli 400.000 dinarjev.

NA JESENICAH: ZELEZARNA IN SPORT STA ENO

Ta trditve popolnoma drži. Kdo ne pozna jeseniških hokejistov, ki so letos že petič zaporedi osvojili naslov državnega prvaka. Prav to moštvo sestavijo mladi delavci iz Zelezarne. Kdo ne pozna imen Pečar, Lakota, Zajc, vsi ti so iz Zelezarne.

Razen vrhunskih športnikov, pa se v Zelezarni ukvarja s športom skoraj vsak tretji delavec. Sedaj tudi pričetkom X. jubilejnega mladinskega festivala je sodelovalo na športnih predtekovanjih v nogometu, odbojki, kegljanju preko 850 mladih železarjev.

Ne smemo pa pozabiti, da so letos od 25. do 29. januarja uspešno organizirali zimske športne igre železarske mladine pod pokroviteljstvom Istrškega odbora sindikalne podružnice. Namen teh iger je bil, da bi se v večji meri vzbudili zanimanje med mladino iz obražev jeseniške železарne, kakor tudi iz bližnje okolice, da sodelujejo na zimskih športnih tekmovaljih. Na teh igrah je sodelovalo preko 250 tekmovalcev. Sebi lahko pisali o športnikih v Zelezarni in o njihovih uspehih, toda prostor nam je v listu preskočno odmerje.

Sport med delovnimi kolektivi je precej razviti tudi v Skofjeloških podjetjih, v Loški tovarni hladilnikov, v Predilnici na Trati, nadalje v Tržiču, kjer se zlasti odlikujejo smučarji iz Bombažne predilnice in tkalnice. Skratka lahko ugotovimo, da je šport med delovnimi kolektivi že sedaj v zacetku, dokaj dobro razviti. Na vsak način ga bo treba še bolj utrditi in ga organizirati tako, da bodo tekmovanja med obrati v različnih športnih panogah skozi vso leto.

Seveda šport v delovnih kolektivih je treba gojiti tudi načrtno. Prvič bi ga morali gojiti predvsem v takih oblikah, da delavci dolocene športno panogo načrtno trenirajo in potem v njej tudi tekmujejo. Razvedriliški šport pri drugih bi moral biti v tem, da hodijo na izlete v gore, da se pojde.

Seveda šport v delovnih kolektivih je treba gojiti tudi načrtno. Prvič bi ga morali gojiti predvsem v takih oblikah, da delavci dolocene športno panoga načrtno trenirajo in potem v njej tudi tekmujejo. Razvedriliški šport pri drugih bi moral biti v tem, da hodijo na izlete v gore, da se pojde.

Načrtno je treba gojiti tudi načrtno. Prvič bi ga morali gojiti predvsem v takih oblikah, da delavci dolocene športno panoga načrtno trenirajo in potem v njej tudi tekmujejo. Razvedriliški šport pri drugih bi moral biti v tem, da hodijo na izlete v gore, da se pojde.

Načrtno je treba gojiti tudi načrtno. Prvič bi ga morali gojiti predvsem v takih oblikah, da delavci dolocene športno panoga načrtno trenirajo in potem v njej tudi tekmujejo. Razvedriliški šport pri drugih bi moral biti v tem, da hodijo na izlete v gore, da se pojde.

Načrtno je treba gojiti tudi načrtno. Prvič bi ga morali gojiti predvsem v takih oblikah, da delavci dolocene športno panoga načrtno trenirajo in potem v njej tudi tekmujejo. Razvedriliški šport pri drugih bi moral biti v tem, da hodijo na izlete v gore, da se pojde.

Načrtno je treba gojiti tudi načrtno. Prvič bi ga morali gojiti predvsem v takih oblikah, da delavci dolocene športno panoga načrtno trenirajo in potem v njej tudi tekmujejo. Razvedriliški šport pri drugih bi moral biti v tem, da hodijo na izlete v gore, da se pojde.

Načrtno je treba gojiti tudi načrtno. Prvič bi ga morali gojiti predvsem v takih oblikah, da delavci dolocene športno panoga načrtno trenirajo in potem v njej tudi tekmujejo. Razvedriliški šport pri drugih bi moral biti v tem, da hodijo na izlete v gore, da se pojde.

Načrtno je treba gojiti tudi načrtno. Prvič bi ga morali gojiti predvsem v takih oblikah, da delavci dolocene športno panoga načrtno trenirajo in potem v njej tudi tekmujejo. Razvedriliški šport pri drugih bi moral biti v tem, da hodijo na izlete v gore, da se pojde.

Načrtno je treba gojiti tudi načrtno. Prvič bi ga morali gojiti predvsem v takih oblikah, da delavci dolocene športno panoga načrtno trenirajo in potem v njej tudi tekmujejo. Razvedriliški šport pri drugih bi moral biti v tem, da hodijo na izlete v gore, da se pojde.

Načrtno je treba gojiti tudi načrtno. Prvič bi ga morali gojiti predvsem v takih oblikah, da delavci dolocene športno panoga načrtno trenirajo in potem v njej tudi tekmujejo. Razvedriliški šport pri drugih bi moral biti v tem, da hodijo na izlete v gore, da se pojde.

Načrtno je treba gojiti tudi načrtno. Prvič bi ga morali gojiti predvsem v takih oblikah, da delavci dolocene športno panoga načrtno trenirajo in potem v njej tudi tekmujejo. Razvedriliški šport pri drugih bi moral biti v tem, da hodijo na izlete v gore, da se pojde.

Načrtno je treba gojiti tudi načrtno. Prvič bi ga morali gojiti predvsem v takih oblikah, da delavci dolocene športno panoga načrtno trenirajo in potem v njej tudi tekmujejo. Razvedriliški šport pri drugih bi moral biti v tem, da hodijo na izlete v gore, da se pojde.

Načrtno je treba gojiti tudi načrtno. Prvič bi ga morali gojiti predvsem v takih oblikah, da delavci dolocene športno panoga načrtno trenirajo in potem v njej tudi tekmujejo. Razvedriliški šport pri drugih bi moral biti v tem, da hodijo na izlete v gore, da se pojde.

Načrtno je treba gojiti tudi načrtno. Prvič bi ga morali gojiti predvsem v takih oblikah, da delavci dolocene športno panoga načrtno trenirajo in potem v njej tudi tekmujejo. Razvedriliški šport pri drugih bi moral biti v tem, da hodijo na izlete v gore, da se pojde.

Načrtno je treba gojiti tudi načrtno. Prvič bi ga morali gojiti predvsem v takih oblikah, da delavci dolocene športno panoga načrtno trenirajo in potem v njej tudi tekmujejo. Razvedriliški šport pri drugih bi moral biti v tem, da hodijo na izlete v gore, da se pojde.

Načrtno je treba gojiti tudi načrtno. Prvič bi ga morali gojiti predvsem v takih oblikah, da delavci dolocene športno panoga načrtno trenirajo in potem v njej tudi tekmujejo. Razvedriliški šport pri drugih bi moral biti v tem, da hodijo na izlete v gore, da se pojde.

Načrtno je treba gojiti tudi načrtno. Prvič bi ga morali gojiti predvsem v takih oblikah, da delavci dolocene športno panoga načrtno trenirajo in potem v njej tudi tekmujejo. Razvedriliški šport pri drugih bi moral biti v tem, da hodijo na izlete v gore, da se pojde.

Načrtno je treba gojiti tudi načrtno. Prvič bi ga morali gojiti predvsem v takih oblikah, da delavci dolocene športno panoga načrtno trenirajo in potem v njej tudi tekmujejo. Razvedriliški šport pri drugih bi moral biti v tem, da hodijo na izlete v gore, da se pojde.

Načrtno je treba gojiti tudi načrtno. Prvič bi ga morali gojiti predvsem v takih oblikah, da delavci dolocene športno panoga načrtno trenirajo in potem v njej tudi tekmujejo. Razvedriliški šport pri drugih bi moral biti v tem, da hodijo na izlete v gore, da se pojde.

Načrtno je treba gojiti tudi načrtno. Prvič bi ga morali gojiti predvsem v takih oblikah, da delavci dolocene športno panoga načrtno trenirajo in potem v njej tudi tekmujejo. Razvedriliški šport pri drugih bi moral biti v tem, da hodijo na izlete v gore, da se pojde.

Načrtno je treba gojiti tudi načrtno. Prvič bi ga morali gojiti predvsem v takih oblikah, da delavci dolocene športno panoga načrtno trenirajo in potem v njej tudi tekmujejo. Razvedriliški šport pri drugih bi moral biti v tem, da hodijo na izlete v gore, da se pojde.

Načrtno je treba gojiti tudi načrtno. Prvič bi ga morali gojiti predvsem v takih oblikah, da delavci dolocene športno panoga načrtno trenirajo in potem v njej tudi tekmujejo. Razvedriliški šport pri drugih bi moral biti v tem, da hodijo na izlete v gore, da se pojde.

Načrtno je treba gojiti tudi načrtno. Prvič bi ga morali gojiti predvsem v takih oblikah, da delavci dolocene športno panoga načrtno trenirajo in potem v njej tudi tekmujejo. Razvedriliški šport pri drugih bi moral biti v tem, da hodijo na izlete v gore, da se pojde.

Načrtno je treba gojiti tudi načrtno. Prvič bi ga morali gojiti predvsem v takih oblikah, da delavci dolocene športno panoga načrtno trenirajo in potem v njej tudi tekmujejo. Razvedriliški šport pri drugih bi moral biti v tem, da hodijo na izlete v gore, da se pojde.

Načrtno je treba gojiti tudi načrtno. Prvič bi ga morali gojiti predvsem v takih oblikah, da delavci dolocene športno panoga načrtno trenirajo in potem v njej tudi tekmujejo. Razvedriliški šport pri drugih bi moral biti v tem, da hodijo na izlete v gore, da se pojde.

Načrtno je treba gojiti tudi načrtno. Prvič bi ga morali gojiti predvsem v takih oblikah, da delavci dolocene športno panoga načrtno trenirajo in potem v njej tudi tekmujejo. Razvedriliški šport pri drugih bi moral biti v tem, da hodijo na izlete v gore, da se pojde.

Načrtno je treba gojiti tudi načrtno. Prvič bi ga morali gojiti predvsem v takih oblikah, da delavci dolocene športno panoga načrtno trenirajo in potem v njej tudi tekmujejo. Razvedriliški šport pri drugih bi moral biti v tem, da hodijo na izlete v gore, da se pojde.

Načrtno je treba gojiti tudi načrtno. Prvič bi ga morali gojiti predvsem v takih oblikah, da delavci dolocene športno panoga načrtno trenirajo in potem v njej tudi tekmujejo. Razvedriliški šport pri drugih bi moral biti v tem, da hodijo na izlete v gore, da se pojde.

Načrtno je treba gojiti tudi načrtno. Prvič bi ga morali gojiti predvsem v takih oblikah, da delavci dolocene športno panoga načrtno trenirajo in potem v njej tudi tekmujejo. Razvedriliški šport pri drugih bi moral biti v tem, da hodijo na izlete v gore, da se pojde.

Načrtno je treba gojiti tudi načrtno. Prvič bi ga morali gojiti predvsem v takih oblikah, da delavci dolocene športno panoga načrtno trenirajo in potem v njej tudi tekmujejo. Razvedriliški šport pri drugih bi moral biti v tem, da hodijo na izlete v gore, da se pojde.

Načrtno je treba gojiti tudi načrtno. Prvič bi ga morali gojiti predvsem v takih oblikah, da delavci dolocene športno panoga načrtno trenirajo in potem v njej tudi tekmujejo. Razvedriliški šport pri drugih bi moral biti v tem, da hodijo na izlete v gore, da se pojde.

Načrtno je treba gojiti tudi načrtno. Prvič bi ga morali gojiti predvsem v takih oblikah, da delavci dolocene športno panoga načrtno trenirajo in potem v njej tudi tekmujejo. Razvedriliški šport pri drugih bi moral biti v tem, da hodijo na izlete v gore, da se pojde.

Načrtno je treba gojiti tudi načrtno. Prvič bi ga morali gojiti predvsem v takih oblikah, da delavci dolocene športno panoga načrtno trenirajo in potem v njej tudi tekmujejo. Razvedriliški šport pri drugih bi moral biti v tem, da hodijo na izlete v gore, da se pojde.

Načrtno je treba gojiti tudi načrtno. Prvič bi ga morali gojiti predvsem v takih oblikah, da delavci dolocene športno panoga načrtno trenirajo in potem v njej tudi tekmujejo. Razvedriliški šport pri drugih bi moral biti v tem, da hodijo na izlete v gore, da se pojde.